Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 150 (400) ◆ Субота, 8 серпня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Актуально

Упевненіше крок

Переговори між урядовими делегаціями Російської Федерації й Молдови відбулися учора в Москві. У них взяли участь керівники урядів двох країн Єгор Гайдар і Андрій Сангелі. «Ми вже зробили вдалі кроки для нормалізації відносин між двома республіками й повинні їх зміцнити»,— заявив напередодні російський міністр. Під час зустрічі сторони обговорили хід виконання Угоди про торговельно-економічне співробітництво двох держав, перспективи врегулювання кредитно-фінансових відносин, а також ситуацію у Придністров'ї.

Вдома добре, а в гостях краще

Для активізації зовнішньополітичної діяльності суверенного Азербайджану міністр закордонних справ республіки Гасимов наступного тижня відвідає з офіційним візитом Анкару. А пізніше заплановано його поїздку до Тегерана. Цей вояж керівника азербайджанського МЗС має на меті розширення й поглиблення двосторонніх зв'язків із сусідніми державами.

Не захоплюйтесь дезинформацією

«Про відправлення російських військових кораблів до берегів Югославії та Румунії і не йдеться»,— заявив начальник генштабу збройних сил Росії генерал-полковник Дубинін. А заяви з цього приводу деяких засобів масової інформації — звичайнісінька вигадка. Разом з тим генерал зазначив, що не виключена відправлення одного корабля російських ВМС до Перської затоки. Як відомо, таке рішення згідно з резолюцією ООН щодо Іраку може прийняти Президент Єльцин.

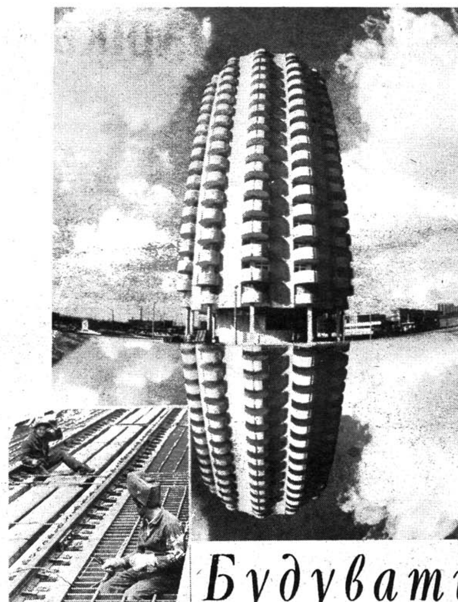
Пункт один — але який!

Постанову про скликання 10 серпня 15-ї сесії парламенту Таджикистану прийняла Президія Верховної Ради республіки. На порядку денному лише один пункт — обговорення суспільно-політичної й економічної обстановки в країні. Напередодні вже відбулися тривалі консультації Президії з Президентом Набієвим і представниками депутатських груп від усіх областей і районів республіки.

Горбачов попереджає і їздить на «Волзі»

Перехід до тоталітаризму в Росії цілком ймовірний, заявив в ексклюзивному інтерв'ю телекомпанії Бі-бі-сі колишній президент Горбачов. Він попередив: якщо найближчим часом не буде знайдено ефективних засобів для зупинення хаотичного скорочення виробництва в країні, то нинішній режим буде зметено й на зміну йому прийде диктатура. Одночасно Горбачов зізнався, що ображений на російські власті, які зменшили чисельність його особистої охорони, відібрали урядовий лімузин і примусили пересісти на звичайну «Волгу».

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.



Будувати для майбутнього

Щороку у другу неділю серпня будівельники відзначають свій День. Без перебільшення його можна назвати всенародним — не знайдеш людини, якій у своєму житті не доводилося б будувати.

Капітальне будівництво, як і вся економіка України, переживає складний етап. Зростання цін на матеріали, енергоресурси, транспорт — усе це викликало скорочення введення в дію промислових підприємств, житлових будинків, шкіл, лікарень. Вартість кінцевої будівель-

(Закінчення на 2-й стор.).

РОЗМОВА З АКТИВОМ СПІЛКИ ОФІЦЕРІВ

Широке коло турбот у Спілки офіцерів України. Першого серпня пленум Спілки обговорив політичну ситуацію в Україні і проблеми формування Збройних Сил України в сучасних умовах, п'ятого — йшлося про шляхи реалізації ялтинських угод щодо Чорноморського флоту.

7 серпня перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець прийняв керівництво Спілки офіцерів України на чолі з її головою полковником Г. Омельченком.

Офіцери виклали своє бачення вирішення військових проблем, шляхів розбудови Військово-Морських Сил України. Інформували першого заступника Голови Верховної Ради України про стан соціального захисту військовослужбовців, зокрема про складності у вирішенні житлового питання. Внесли пропозиції щодо термінової розробки урядової програми повернення громадян України, що проходять військову службу за її межами. Йшлося і про необхідність посилення боротьби з корупцією у Збройних Силах і прийняття відповідних законодавчих актів.

Розмова пройшла у дусі повного взаєморозуміння, мала відвертий, конструктивний характер. Передбачено дати відповідні доручення щодо розв'язання актуальних питань.

З пошти

МАЙБУТНЄ ПІД ЗАГРОЗОЮ

Горезвісна лібералізація цін і дикий ринок призвели абсолютну більшість людей до жалюгідного стану. Можливо, коли-небудь життя поліпшиться. Але мене нині турбує те, що без молодого покоління ні про які зміни говорити не варто. Не буде молоді — не буде й майбутнього. Через пару десятків років нація може вимерти. Вже цього року повсюди в Україні смертність перевищує народжуваність. Чому це не турбує нікого? Я б запропонував поставити роботу, направлену на збереження нації, на перше місце. А вже потім — все інше. Потрібно боротися за поліпшення екологічного стану, зовсім на іншій, значно вищий, рівень підняти медичне обслуговування.

Зрозумійте, що всі наші плани на майбутнє можуть лише ними й залишитися, бо не буде кому їх виконувати.

Павло КРАВЧУК.
Рава-Руська
Львівської області.

ХТО ВИРОБИВ, ТОЙ І ПРОДАВ

Мабуть, кожному доводилося бачити зовсім непривабливу картину: сидять у крамниці нудьгуючі продавці та лише час марнують. Коли й з'являються якісь товари на полицях, то ціни їх зовсім не заохочують до придбання. І знову ж таки продавці без діла сидять. Розмірковуючи над цією ситуацією, виникла у мене пропозиція. А що, коли частину торговельних приміщень передати безпосередньо підприємствам, які виготовляють товари народного вжитку? Нехай би самі займалися їх реалізацією, відповідали за їх якість. Крім цього, товари не губилися б у торговельних лабіринтах і знизились би їх ціни — непотрібна була б 25-відсоткова торговельна націнка.

Ф. НАКОНЕЧНИЙ.
Хмельницький.

ЧАС ІДЕ, А СИСТЕМА СТОЇТЬ

Нічим таким історичним наш час не видатний. Він просто зупинився в 1917 році, а тепер пішов так, як він іде у всьому світі. І ніхто його не притримає для парламенту, щоб там мали змогу розібратися, що та як. Діяти потрібно було ще вчора, а не сподіватися на завтра. Головний недолік нашого часу в тім, що все змінюється, окрім структури влади та людей біля неї. Стара система не здатна швидко рухатись і змінюватися, тому й розвалюється. Ось про що говорити, кричати потрібно. І змінювати.

В. БІЛЕНКО,
28 років.
Херсон.

ПОТРІБНО ДІЯТИ

Немає вже сили терпіти й очікувати змін на краще в економічному житті України. Хочеться кричати: переходьте вже до практичних дій! Не можна далі відкладати радикальні реформи. Верховною Радою напрацьовано достатньо законів. А коли щось потрібно буде змінити, то це можна буде зробити, як то кажуть, на ходу. Адже ми маємо всі підстави констатувати, що наша старша сестра випереджає нас у всьому. Це дратує і ображає народ.

В. МИРНЕНКО.
Київ.

Будувати для майбутнього

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

...ної продукції зросла в середньому в 12 разів.

Але не будувати сьогодні означало б підривати фундамент нашої держави на майбутнє, адже без міцної економіки незалежності не буде. Будівельникам корпорації «Укрбуд», які зводять більш як третину всіх споруджуваних в Україні об'єктів, вдалося у червні зупинити падіння виробництва порівняно з минулим роком.

В умовах фінансових труднощів у багатьох замовників і гострого дефіциту столярних виробів корпорація за шість місяців року здала в експлуатацію більш як два мільйони квадратних метрів жилої площі — новоселами стали майже 40 тисяч сімей.

Але тривожить хід будівництва житла для переселенців із зони Чорнобильської катастрофи. Третя частина намічених до введення садибних житлових будинків ще не накрита покрівлею. Причина одна — корпорації за державним замовленням не виділено лісоматеріалів. Це добре відомо всім причетним до цієї справи міністерствам і відомствам. Розв'язати тугий вузол будівельники своїми силами не зможуть, хоч і віддали для цих сіл частину лісу, одержаного по комерційних зв'язках із Росії.

Пряме партнерство дало можливість корпорації надійно забезпечити себе металопрокатом, трубами і цементом із заводів України. Будівельники домовились із заводчанами бути взаємно ввічливими: ми будуємо для них, а вони точно виконують зобов'язання щодо поставок своєї продукції. Причому не тільки для своїх безпосередніх підрядників, а й для всієї корпорації, яка є єдиним комплексом.

Інакше і бути не може, адже будівельники будь-якої області України одержують з інших регіонів до 70 відсотків будівельних конструкцій і матеріалів, виготовлюваних промисловими підприємствами корпорації. Наприклад, у всі райони республіки надійдуть пластмасові вікна і балконні двері із заводу, спорудженого корпорацією в Харкові, а харківські будівельники одержують щебінь із Запоріжжя і керамзит із Марганця. Така кооперація і взаємна підтримка дають можливість нам ефективно вирішувати питання на найважливіших будовах.

У першому півріччі на об'єктах металургії будівельники «Укрбуду» не тільки повністю виконали обсяги робіт за договорами, а й освоїли на 11 відсотків більше, ніж торік. Наближається до завершення зведення великого цеху водогазопровідних труб на Дніпропетровському заводі імені Комінтерну, який буде хорошим конкурентом сьогоднішньому монополісту — Луганському заводу імені Якубовського. Наприкінці року планується введення в дію коксової батареї в Алчевську, де використовуватиметься низькосортне вугілля і прогресивна німецька технологія. Завершуються пусконалагоджувальні роботи на молокозаводі в Кривому Розі, який після повної реконструкції збільшив свої потужності в 1,4 раза і випускатиме нову для себе продукцію — дитяче харчування. У серпні плануємо здати під налагодження основні технологічні лінії Лисичанського нафтопереробного заводу. Введення нового виробництва дасть можливість більш як у два рази збільшити вихід бензину з тонни нафти, і Україна одержуватиме додатково 2 мільйони тонн щороку.

Разом з тим будівельників дуже непокоїть, що портфель замовлень за останні два роки добряче схуд. Це стосується як промислових будов, так і соціальної сфери. Виробничі потужності корпорації дають змогу щороку будувати до 10 мільйонів квадратних метрів житлової площі, але завантажені вони лише на 60 відсотків. Розвал існуючого будівельного потенціалу України при такому спаді був би непробачним і навіть злочинним перед нащадками.

Щоб не допустити цього, корпорація працює над удосконаленням технологічних зв'язків і підготовкою до приватизації виробництва. Ми вирішили йти двома шляхами: створення акціонерних товариств та оренда підприємств з наступним викупом. Це дасть можливість, з одного боку, зміцнити виробничі зв'язки на основі спільності інтересів, а з іншого — дасть можливість трудовим колективам, використовуючи одержуваний прибуток, з часом стати власниками основних фондів.

У попередні роки напередодні професійних свят було заведено бадьоро говорити про успіхи, писати урочисті слова рапортів. Але цей обов'язковий колись набір пішов у минуле. І не тому, що нічим пишатися, а тому, що сьогодні треба напружено працювати за будь-яких труднощів. Будівельники корпорації «Укрбуд» це розуміють і забезпечать виконання своїх зобов'язань.

Володимир ПЛІТІН,
президент корпорації «Укрбуд».

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Частину другу статті 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» викласти в такій редакції:

«Негласне проникнення в жилі приміщення, візуальне спостереження в них може мати місце лише з санкції Генерального прокурора України та його заступників. Зняття інформації з каналів зв'язку, застосування інших технічних засобів отримання інформації та контроль телеграфно-поштових відправлень проводяться як виняткові заходи з санкції Генерального прокурора України, його заступників, прокурорів Республіки Крим, областей, міста Києва та прирівняних до них прокурорів у разі, якщо іншим способом неможливо здобути фактичні дані для забезпечення захисту суспільства і держави від злочинних посягань».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
7 липня 1992 року

Від Урядової комісії по веденню переговорів з Консультативною Радою вільних профспілок України

У розповсюдженій заяві Консультативної Ради вільних профспілок України подається упереджена інформація про хід переговорів, необ'єктивно оцінюються дії Урядової комісії під час їх проведення. Вважаємо, що нині ще не настав час давати розгорнутий аналіз роботі, здійсненої під час засідань обома сторонами. Але у зв'язку із оприлюдненою заявою Консультативної Ради повинні із свого боку заявити, що переговори справді проходять нелегко. Даються взнаки не лише певна амбітність наших партнерів, а й той факт, що вони представляють лише окремі ланки працівників своїх галузей — гірників, залізничних машиністів, авіадиспетчерів, працівників авіапідприємств та льотного складу — і часто виходять тільки із своїх інтересів. Внесені ними пропозиції щодо окремих пунктів тарифної угоди вимагають особливо уважного вивчення, оскільки їх реалізація фактично здійснювалася б за рахунок працівників інших професій вказаних галузей. Допустити цього Урядова комісія ніяк не може. Водночас там, де представники профспілок відмовляються від вузькопрофесійного підходу, а дбають про інтереси всіх працівників, як це зробили представники авіаторів, переговори одразу набувають конструктивного характеру.

Та, незважаючи на все, вважаємо, що переговори з кожним днем стають дедалі пліднимишими. Тому при добрій волі і бажанні представників Консультативної Ради вільних профспілок України можуть невдовзі завершитися прийняттям погоджених документів. Що ж стосується поширення тенденційної інформації про хід переговорів, погроз вдатися до акцій громадянської непокори, включаючи страйк, ми розцінюємо їх, як намагання вчинити тиск на Урядову комісію. Справжнім партнерам такі дії не до лиця.

Нарікаймо лише на себе,

або Суб'єктивна думка ще одного запрошеного висвітлювати зустріч в Ялті

«Англійською розмовляєте? О'кей. Тримайте карту міста. З готелями тепер скрутно, тому переночуєте тут. Ось вам кожному гроші. Зранку сідайте на електричку і їдьте до центру. Поселитеся в готелі «Європа». Прес-центр знайдете неподалік. Акредитуйтесь і працюйте. Бажаю успіху...»

Цей монолог співробітника норвезького МЗС довелося вислухати два місяці тому трьом «привілейованим» кореспондентам — з «Голосу України», «Известий» та «Независимой газеты» в холі готелю, розташованого в далекому передмісті Осло. Чому «привілейованим»? А тому, що приїхали ми туди, щоб висвітлювати роботу Ради Північноатлантичного співробітництва на запрошення посольства Норвегії у Москві. Посольства, яке взяло всі витрати на себе, знаючи нашу валютну неплатоспроможність.

Про всіх інших закордонних журналістів, з якими познайомився згодом, ніхто взагалі не турбувався і за руку їх не водив. Бажаєш висвітлювати роботу Ради — подавай заявку на акредитацію. Проїзд, готель, харчування — то вже плати власні чи казенні гроші, це твої проблеми. Нікого вони не хвилюють. Приїхав з редакційним завданням — от і крутись. Так на Заході скрізь.

А згадалося це відразу, як прочитав в одній з незалежних нині українських газет ремствування, мовляв, під час перебування київських журналістів у Криму прес-служба Президента України і того не забезпечила, і про те вчасно не подбала...

Хоча (а я був у складі цієї групи) завдяки саме цій службі ми безплатно доїхали з Києва до аеропорту Бориспіль. Далі — безплатний політ у Крим і безплатний переїзд автобусом до Ялти. Поселення в нормальних, як на мене, номерах готелю, замовлених заздалегідь. Кімнати були не вищого класу, але цілком пристойними, щоб переночувати. І головне — недорогими. Так само безплатно після прес-конференції Президентів довезли усіх до Бельбека, а звідти спеціальним літаком до Жулян. Чого ж тут жалітися?! Дякувати треба нашим «спонсорам» з президентської прес-служби. Які, до речі, зовсім не зобов'язані цим займатися.

Втім, навмисне написав кілька разів «безплатно». Підрахував, що наше подорожування влетіло державі (читай — народові) в добру копійчину. Та хіба так, якщо відверто, має бути? Всі ми сьогодні прагнемо бути вільними й незалежними. Чудове бажання. Але ж, мабуть, слід бути й тут послідовними. Зокрема, їдучи у відрядження, робити це за редакційні, а не народні гроші. Це по-перше.

По-друге. Справді, через бюрократичні неузгодження автобус з українськими, та й не тільки, журналістами запізнився на початок переговорів. Чий це був «прокол» — співробітників прес-служби чи тих, хто нас супроводжував, — нині важко сказати. Проте поки більшість, і автор цих рядків також, смиренно чекала, доки клерк з кримської Ради Міністрів дозвониться до прес-служби й отримає координати зустрічі та «добро» на виїзд, тендітна кореспондентка з англійської телекомпанії «Віснюс» завантажила центнер апаратури в таксі й... Коли ми нарешті приїхали до прес-центру, початок переговорів у неї вже був відзнятий на плівку.

Тому, шановні колеги, якщо вже нарікати, то лише на самих себе. Точніше — на наше невміння працювати, брак професіоналізму.

Ігор ГРУШКО.

До Всесвітнього форуму українців

Одностайні, але не в стайні

Питання нинішнього стану української діаспори Заходу і перспективи співпраці з нашою державою були основними на прес-конференції оргкомітету Всесвітнього конгресу українців, яка відбулася в Києві.

Її організатори поінформували журналістів про неоднорідну ситуацію, що склалася в діаспорі. Десятки громадських і політичних організацій упродовж довгих років спрямовували свою діяльність на боротьбу за незалежність України. Проте шляхи досягнення мети часто були діаметрально протилежні. Полярність поглядів у самій діаспорі призводила до антагонізмів між прихильниками тієї чи іншої політичної лінії. Вони, до речі, існують і донині. Але тепер уже — щодо шляхів подальшої розбудови української державності. Тому завдання форуму — об'єднати українців світу, щоб спільно йти до цієї мети. Втім, зробити це нелегко. Багато представників далекого зарубіжжя вважають, що розбудова Української держави — безперспективна справа. Зокрема, вони аргументують свою позицію тим, що сьогодні біля керма влади багато вчорашніх партократів. Однак, як сказав заступник голови оргкомітету форуму Павло Мовчан, треба відкинути геть думки щодо поділу людей на партократів та інших «кратів». Нам потрібна перш за все консолідація всіх сил навколо України.

Цю думку підтримав член оргкомітету форуму Михайло Горинь. Він сказав, що ми можемо мати власні погляди, орієнтири, позиції. Проте фундамент нашої діяльності має бути один: створення нашої державності. Для цього пропонується створити на форумі координаційну раду з центром у Києві. Вона підтримувала б постійний зв'язок між усіма організаціями-учасниками форуму, координувала б виконання програм, прийнятих на ньому. Таким чином, представники діаспори братимуть безпосередню участь у процесі становлення України.

Присутній на прес-конференції Президент УНР в екзилі Микола Прав'юк додав, що 24 серпня в Києві екзильний уряд офіційно передасть повноваження державній владі України. Це, на його думку, ознаменує новий крок до єдності всіх українців навколо своєї держави.

Володимир ТЕТЕРУК.

ЗАХІДНІ ТА УКРАЇНСЬКІ ЕКСПЕРТИ АНАЛІЗУЮТЬ ПРОЕКТ НОВОГО ОСНОВНОГО ЗАКОНУ

Пишемо нову Конституцію України

Проект нинішньої Конституції містить у собі головне, що й має містити Основний Закон будь-якої цивілізованої держави. Це підтвердили й учасники Міжнародного симпозіуму «Конституція незалежної України», який організувала Асоціація українських правників у співпраці з Українською правничою фундацією. Протягом 3—5 липня західні експерти: Майкл **Девідсон**, юридичний радник Сенату США; Стефані **Палмер**, професор конституційного права і людських прав Кембріджського університету, Англія; Володимир **Тарнопольський**, суддя позовного суду штату Онтаріо, Канада; Андраш **Сайо**, декан факультету права Центрально-європейського університету в Будапешті, Угорщина; Вольфган **Гайд**, завідуючий відділом Міністерства юстиції ФРН; Клаус **Абмейєр**, завідуючий конституційним відділом Міністерства юстиції ФРН; Гюнтер **Герш**, працівник міністерства юстиції Баварії, ФРН; Богдан **Футей**, один з організаторів симпозіуму, представник позовного суду США, Вашингтон, директор програм допомоги Національної Функції Демократії; Грегорі **Стентон**, професор права Американського університету у Вашингтоні, США, — просвітили проект Конституції України промінням західного знання та досвіду. Тісно співробітничали з ними українські конституційні експерти, серед яких були Федір **Бурчак**, керівник юридичного відділу Секретаріату Верховної Ради України; Володимир **Василенко**, професор, член Конституційної комісії Верховної Ради України; Сергій **Головатий**, народний депутат України, член Конституційної комісії Верховної Ради України, президент Асоціації Українських правників, президент Української правничої фундації; Микола **Козюбра**, професор, член Конституційної комісії Верховної Ради України; Петро **Мартиненко**, доцент Українського інституту міжнародних відносин Київського університету; Марко **Орзих**, декан факультету публічного й міжнародного права Одеського університету; Всеволод **Ричицький**, Українська юридична академія, Харків; Леонід **Юзьков**, професор, член Конституційної комісії Верховної Ради України, голова робочої групи, відповідальної за розробку нової Конституції України, Владислав **Носов**, народний депутат України, секретар Комісії по розробці нової Конституції та інші.

ДЕРЖАВНА ВЛАДА

Наголосимо зразу ж на тому, що західні експерти підходили до проекту Конституції не тільки з великою міркою доброзичливості, а й вимогливості. У ст. 119, де йдеться про тих, хто може бути виборцем, окремих експертів не влаштувало обмеження у виборчому праві тих осіб, які утримуються в місцях позбавлення волі. Було навіть посилання на досвід ФРН, де засуджені мають право голосу **(Гайд).** Цей експерт на умову: «вибори є такими, що відбулися, якщо в голосуванні взяло участь більше половини виборців», вміщену в ст. 122, зауважив: цією жорсткою нормою ви даєте політикам можливість робити так, щоб вибори кожного разу не досягали кінцевого результату. **Девідсон** підсумував: ця конституційна норма, не дозволивши обрати депутата (чи й Президента!), подовжує час паралічу влади. **Мартиненко** погодився: справді, скажімо, в Києві в одному з районів уже тричі голосували за кандидата, але без наслідків.

Експерт з Німеччини запропонував також замінити слово «незалежна» на «автономна» (ст. 123). І це зауваження українські експерти прийняли з вдячністю.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Заперечення експертів викликали окремі статті, присвячені Національним Зборам, які мають прийти на зміну теперішній Верховній Раді. Наприклад, думка, що Національні Збори складаються з двох Палат (ст. 126), викликала неабияку дискусію. **Сайо** відстоював варіант однопалатних Національних Зборів. Його підтримав **Тарнопольський** категоричним твердженням: унітарній державі, якою є Україна, друга Палата не потрібна. Проте не всіх це переконало. Скажімо, **Носов**, виявивши неабияку обізнаність з державним устроєм країн Західної Європи, зауважив, що однопалатний парламент притаманний невеликим країнам. Зрештою українські експерти зазначили, що друга Палата — Палата Послів — складається з представників усіх регіонів і здатна відстоювати в парламенті права цих регіонів на розвиток, а тому вона необхідна.

Погодившись з вимогами до майбутніх депутатів (ст. 127), західні експерти все ж зауважили, що не варто зазначати необхідний рівень освіти для депутата. Українські колеги з такою думкою погодилися. Проте принаймні один з нас, якого теж нарекли українським експертом, вважає: у країні, де на двох козаків зголошується три гетьмани, необхідні певні рамки для бажаючих стати кандидатами в депутати. Так що зазначена в проекті вимога, як і багато інших подібних, видається нам необхідною.

Наступне заперечення стосується положення про те, що членам Національних Зборів заборонено займатися підприємницькою діяльністю, виконувати іншу оплачувану роботу, крім кількох винятків. Мовляв, твердження це слушне, годиться для якогось кодексу, але не для Конституції **(Футей).** Тим часом у нашій державі грунтовно підірвано повагу до будь-яких другорядних документів, серед них і до кодексів. Їхні положення щоразу заперечуватимуть, знаходячи лазівки для того, щоб обійти цю вимогу. Позначка ж Конституції оскарженню не підлягатиме.

Привернула увагу західних експертів ст. 131, де йдеться, зокрема, про право членів Національних Зборів вимагати від будь-яких державних органів та службових осіб інформацію, необхідну для здійснення своїх повноважень. **Палмер** слушно зауважила, що вимагати мало, треба записати «одержувати» інформацію. **Девідсон** додав: відмова члена уряду дати інформацію повинна потягнути за собою запит до Конституційного суду або висловлення недовіри урядові.

Стаття 135 визначає тематику законів України, які ухвалюють Національні Збори. Під п. 7 у ній Національні Збори наділяються повноваженнями щодо визначення принципів податкової політики та принципів з інших питань. Західні експерти схвалили такий підхід до справи: це може бути досить розумним стилем законотворення, але залишається питання: чи повинно це мати вигляд конституційного Закону?.. **(Девідсон).**

Західні експерти є першокласними правниками, вони чудово знають свої права в західному світі. І все ж їм видалися (зокрема, **Тарнопольському**) незрозумілими окремі положення ст. 136, де визначено обов'язки Національних Зборів. Так, під п. 3 зазначено: «здійснюють парламентський контроль за... судовою владою». Та якби шановані західні експерти пожили в нашій країні, то знали б, що зовсім недавно якийсь партапаратник міг викликати суддю «на пораду» й підказати йому, членові партії, що «існує думка», кого та як саме треба судити... Партія відійшла в минуле, але стереотипи минулого зосталися: судову владу треба комусь контролювати і спрямовувати? Треба! Хто це робитиме? Вихід знайдено: Національні Збори! Саме в такому розумінні суті нашого правосуддя й полягає проблема. Детальніше про це буде в главці «Судова влада».

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Багато зауважень викликала гл. 20 «Виконавча влада». Особливо в тій частині, де йдеться про президента України. Прикладаючи проект нашої Конституції до реалій далеких від України держав, західні експерти заперечували те, що майже стовідсотково знаходить схвалення в наших громадян. Наприклад, дехто з експертів **(Девідсон)** не погодився з тим, що президент (ст. 175) на час виконання обов'язків «призупиняє свою партійну і профспілкову приналежність». Наших колег з-за кордону можна зрозуміти. Скажімо, президент США водночас виступає як повноважний представник політичної партії. Ми ж, навчені гірким досвідом, знаємо, що в СРСР керівники однієї партії тривалий час правили всією державою і привели її до розорення з численними жертвами. Ми не хочемо повторно набивати гулі там, де їх можна спокійно уникнути.

Не влаштувала західних експертів у кількох моментах і ст. 178, в якій мовиться про численні обов'язки президента. Передусім їх не переконало твердження в 1-му пункті: «Президент виступає гарантом забезпечення прав і свобод громадян...», — і т. д. **Тарнопольський** запитав: як це? Ми розуміємо що це реакція на декларації, яким Захід не вірить. Бо цей пункт — відрижка минулого. Він такий же декларативний, як, скажімо, й перша стаття з «учорашньої» Конституції УРСР.

Західні експерти заперечують право президента (п. 8) накладати вето на схвалені Національними Зборами закони і повертати їх на повторний розгляд. Відмовляють вони президентові й у праві (п. 10) очолювати систему органів виконавчої влади України **(Тарнопольський).** Особливо дружно виступили експерти проти права президента призначати та звільняти (п. 15) з посади голів обласних (земельних) і міських (міста Києва і Севастополя) управ, а також свого представника в Криму. **Стентон**: голів місцевих управ має обирати населення, а президент не повинен мати права їх звільняти. Тому експерт однозначно пропонує цей пункт вилучити, як і пункти 23, 24, 26, в яких президентові надається право оголошувати надзвичайний стан, скасовувати акти міністрів, керівників органів виконавчої влади, входити з поданням до Національних Зборів про дострокове припинення повноважень окремих органів місцевого й регіонального самоврядування.

На нашу думку, частину заперечень західних експертів можна пояснити тим, що більшість з них є прибічниками парламентської держави. Наш же народ висловився за президентське правління. А тому західним експертам, якщо вони поважають думку народу України, нічого не зостається, як узяти це до уваги й пропонувати щось конструктивне для вдосконалення президентського правління.

Привернула увагу експертів ст. 185, в якій мовиться про нездоров'я президента. У проекті Конституції зазначено, що неможливість виконання президентом повноважень за станом здоров'я має бути встановлена на засіданні Національних Зборів на підставі письмового клопотання Верховного Суду, обгрунтованого медичним висновком та висновком тимчасової парламентської комісії. **Тарнопольський** заперечив: це має робити Конституційний Суд. А повідомляти про погане здоров'я президента повинен не парламент, а виконавча влада. Ось таке делікатне уточнення.

Девідсон пропонує справу про усунення з посади президента «в порядку імпічменту» (ст. 188) розглядати, скориставшись із досвіду США: спочатку потрібно визначитися із звинуваченнями на адресу президента, які заслухає Палата; тільки коли вона визнає, що справді мали місце державна зрада чи одержання хабарів, можливе застосування імпічменту.

До підрозділу «Кабінет міністрів України» експерти особливих претензій не мали. А ми звернули увагу ось на яку деталь. Ст. 190 повідомляє, що уряд підпорядковується президентові. Всіх службових осіб уряду, серед них і прем'єр-міністра, визначає президент. Водночас прем'єр-міністр є заступником президента. Виходить, що президент сам обирає собі ту службову особу, яку у США називають віце-президентом і обирають за тими ж правилами, як і президента! Як на нашу думку, українському народові справді пропонують проект Конституції, в якому закладено надто високий рівень централізації державної влади в одній парі рук.

СУДОВА ВЛАДА

І все ж найжвавіше обговорення й найбільше заперечень викликала глава 21 «Судова влада», і зокрема підрозділ «Органи правосуддя». Мабуть, не тільки завдяки тому, що проблеми, про які там мовиться, надто близькі експертам. Річ у тім, що за своєю природою незалежна судова влада є тим механізмом, який може бути надійною противагою як виконавчій, так і законодавчій владі. «Якщо розглядати судову систему України в минулому, то маємо визнати, що справжнього суду тут не існувало. Суд вважався місцем, де карали, а не дошукувалися істини. Проте цей проект Конституції — спроба створити судову систему на справжніх засадах» **(Футей).**

У ст. 207 експертів насторожив рядок: «Держава забезпечує належні умови роботи судів і суддів». **Тарнопольський** зауважує: «Хто забезпечує умови, той і контролює». **Девідсон**: «Якщо кошти виділять, то контроль за їх використанням обов'язково на комусь лежатиме. Це обмежуватиме свободу суддів». **Футей**: «У судової системи має бути власний бюджет — для матеріальної незалежності». І знову **Тарнопольський**: «У 1983 році конференція в Монреалі встановила принципи незалежності правників, в яких розглянуто й матеріальний бік справи».

Отже, правники закордону дуже високо цінують незалежність суддів, якої наші судді ще не мають. Це підтверджує й ставлення до ст. 210. У ній зафіксовано, зокрема, таке: для... накладання дисциплінарних стягнень на суддів та припинення їхніх повноважень Рада Послів створює Вищу атестаційну і дисциплінарну комісію суддів. **Герш** зауважує, що це небезпечна стаття. Між іншим про утворення цієї Комісії Радою Послів ішлося і в ст. 141, п. 5, яку розглядали раніше. Тоді західні експерти зауважили: якщо існуватиме така комісія, то Рада Послів притягатиме до відповідальності тих суддів, які їй не сподобаються з тих чи інших міркувань. Яка ж це буде незалежна судова влада, якщо вона ходитиме під іншою незалежною владою — законодавчою? Адже мовиться про нерівноправність влад, за якої демократія помирає. Тому цей пункт запропонували вилучити **(Футей)**, а **Сайо** пояснив, що в демократичній державі не може бути атестаційної чи дисциплінарної комісії суддів поза судовою системою.

У зв'язку з тим, що тут була спроба підпорядкувати і навіть приборкати «третю» владу «першою», **Носов** виголосив афоризм: «Поєднання всіх влад — це фашизм». **Мартиненко** додав: щоб судова влада не стала придатком інших влад, комісію треба вмістити в систему судової влади.

Борис СИДОРЕНКО,
український конституційний експерт,
Анатолій БЕНЬ,
Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».

(Далі буде).

ПОЛОЖЕННЯ

про місцеву державну адміністрацію

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Положення про місцеву державну адміністрацію

У зв'язку із змінами Законів України «Про представника Президента України» та «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» **постановляю:**

Внести зміни і доповнення до Положення про місцеву державну адміністрацію, затвердженого Указом Президента України від 14 квітня 1992 року № 252, виклавши його в новій редакції (додається).

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
24 липня 1992 року

I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

1. Відповідно до Закону України «Про представника Президента України» державна виконавча влада в областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах міст Києва і Севастополя здійснюється місцевими державними адміністраціями — обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними, районними в містах Києві та Севастополі.

2. Місцева державна адміністрація є системою органів державної виконавчої влади, які утворюються відповідним представником Президента України або входять до складу адміністрації за принципом подвійного підпорядкування.

3. Обласні, Київська і Севастопольська міські, районні, районні в містах Києві та Севастополі державні адміністрації становлять єдину систему державної виконавчої влади на місцях.

4. Місцева державна адміністрація в межах повноважень, визначених Законом України «Про представника Президента України», іншими актами законодавства, цим Положенням, забезпечує реалізацію законів України, постанов Верховної Ради України, указів та розпоряджень Президента України, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України, рішень відповідних представницьких органів регіонального самоврядування, прийнятих у межах їх повноважень, забезпечує економічний і соціальний розвиток області, міст Києва і Севастополя, району, району в містах Києві та Севастополі, виконує інші функції державного управління відповідною територією.

5. Діяльність місцевої державної адміністрації грунтується на засадах законності, персональної відповідальності, поєднання загальнодержавних і місцевих інтересів, взаємодії з органами регіонального і місцевого самоврядування, гласності та врахування думки населення.

II. СТРУКТУРА, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ФІНАНСОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

6. Главою місцевої державної адміністрації є представник Президента України.

Обласні, Київська і Севастопольська міські, районні, районні в містах Києві та Севастополі державні адміністрації утворюються на строк повноважень представника Президента України. До їх складу входять відділи, управління та інші служби.

Глава місцевої державної адміністрації має перших заступників глави з питань управління територією та з питань загальнодержавної і регіональної політики та заступників глави місцевої державної адміністрації.

У районній, районній у містах Києві та Севастополі державній адміністрації призначається один перший заступник глави державної адміністрації.

7. Для правового, організаційного, матеріально-технічного забезпечення діяльності глави місцевої державної адміністрації та його заступників утворюється апарат глави місцевої державної адміністрації — секретаріат на чолі з секретарем місцевої державної адміністрації.

8. Перші заступники глави обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації призначаються і звільняються з посади Президентом України за поданням представника Президента України в області, містах Києві та Севастополі.

Перший заступник глави районної державної адміністрації призначається і звільняється з посади Представником Президента України в області за поданням представника Президента України в районі.

Перший заступник глави районної державної адміністрації у містах Києві та Севастополі призначається і звільняється з посади представником Президента України у містах Києві та Севастополі за поданням представника Президента України в районі у містах Києві та Севастополі.

Заступники глави обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації, секретар державної адміністрації призначаються і звільняються з посади відповідним преставником Президента України.

9. Представник Президента України розподіляє обов'язки між першими заступниками, заступниками глави і секретарем місцевої державної адміністрації, координує їх роботу, може делегувати їм свої окремі повноваження.

Перший заступник глави обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації у разі відсутності глави місцевої державної адміністрації виконує його обов'язки, передбачені Законом України «Про представника Президента України».

10. Відділи, управління та інші служби входять до складу місцевої державної адміністрації за принципом безпосереднього або подвійного підпорядкування.

11. Примірний перелік відділів, управлінь, інших служб місцевої державної адміністрації, а також типові Положення про них розробляються Кабінетом Міністрів України і затверджуються Президентом України.

12. Відділи, управління та інші служби, що входять до складу місцевої державної адміністрації за принципом безпосереднього підпорядкування, створюються, реорганізуються і ліквідуються представником Президента України з урахуванням економічних, соціальних, демографічних та інших особливостей відповідної території.

Керівники цих відділів, управлінь, інших служб та їх заступники призначаються і звільняються з посади представником Президента України — главою відповідної місцевої державної адміністрації.

13. Положення про відділи, управління, інші служби обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, які не передбачені примірним переліком, затверджуються представниками Президента України в областях, містах Києві та Севастополі.

Положення про відділи, управління, інші служби районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, які не передбачені примірним переліком, затверджуються представниками Президента України в районах, районах у містах Києві та Севастополі за погодженням із відповідними представниками Президента України в областях, містах Києві та Севастополі.

14. Згідно з примірним переліком відділів, управлінь та інших служб місцевої державної адміністрації до складу обласних, Київської та Севастопольської міських, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій входять (за принципом подвійного підпорядкування) місцеві органи міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади.

15. Керівники управлінь, відділів та інших служб, що входять до складу обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій за принципом подвійного підпорядкування, призначаються і звільняються з посади керівниками відповідних міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади за погодженням з представниками Президента України в областях, містах Києві та Севастополі.

Керівники управлінь, відділів та інших служб, які входять до складу районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій за принципом подвійного підпорядкування, призначаються і звільняються з посади керівниками відповідних обласних, міських (міст Києва та Севастополя) управлінь, відділів та інших служб за погодженням з представниками Президента України в районах, районах міст Києва та Севастополя.

Винятки з цього правила щодо порядку призначення керівників управлінь, відділів та інших служб, що входять до складу місцевих державних адміністрацій за принципом подвійного підпорядкування, встановлюються в Типових положеннях про ці управління, відділи та інші служби.

16. Не входять до складу місцевих державних адміністрацій місцеві підрозділи центральних органів державної виконавчої влади, що підпорядковані безпосередньо Верховній Раді України.

17. Витрати на утримання обласних, Київської та Севастопольської міських, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, їх відділів, управлінь та інших служб проводяться за рахунок Державного бюджету України.

Управління, відділи та інші служби, що входять до складу місцевих державних адміністрацій за принципом подвійного підпорядкування, фінансуються за рахунок Державного бюджету України відповідними міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади за підлеглістю.

18. Загальна чисельність та фонд оплати праці працівників місцевих державних адміністрацій встановлюється Президентом України за поданням представників Президента України в областях, містах Києві та Севастополі.

Структура, штати та фонд оплати праці працівників обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій визначаються представниками Президента України в областях, містах Києві та Севастополі у межах встановленої загальної чисельності та фонду оплати праці працівників цих органів.

Структура, штати та фонд оплати праці працівників районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій визначаються представниками Президента України в районах, районах у містах Києві та Севастополі у межах загальної чисельності та фонду оплати праці працівників цих органів, встановлених представниками Президента України в областях, містах Києві та Севастополі.

Видатки на утримання місцевих державних адміністрацій визначають представники Президента України в областях, містах Києві та Севастополі у межах бюджетних асигнувань, встановлених Кабінетом Міністрів України.

19. Представник Президента України в області, містах Києві та Севастополі, районі, районі у містах Києві та Севастополі може утворювати відповідно обласну, міську, районну колегію, яку він очолює.

Колегія при представникові Президента України є консультативно-дорадчим органом і утворюється у складі перших заступників, заступників глави місцевої державної адміністрації, секретаря місцевої державної адміністрації, керівників органів, що входять до місцевої державної адміністрації, представників органів регіонального і місцевого самоврядування та інших державних і громадських органів та організацій.

Колегія утворюється на строк повноважень представника Президента України. Її кількісний та персональний склад визначається представником Президента України.

На засіданнях колегії розглядаються питання економічного, соціального розвитку території, організації виконання актів законодавчої та виконавчої влади, місцеві екологічні програми та інші питання місцевого життя.

Рекомендації колегії проводяться у життя розпорядженнями представника Президента України.

Для розгляду питань, пов'язаних з координацією діяльності органів внутрішніх справ, національної безпеки та оборони, представник Президента України в області, містах Києві та Севастополі може утворювати малу колегію, яку він очолює.

20. У разі припинення повноважень представника Президента України органи та посадові особи обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації виконують свої повноваження до призначення представника Президента України і прийняття ним рішення щодо складу нової місцевої державної адміністрації.

III. ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

21. Обласна, Київська та Севастопольська міська, районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація:

1) У галузі економічного розвитку та обліку

забезпечує збалансований економічний і соціальний розвиток території;

розробляє і подає на розгляд та затвердження відповідній Раді народних депутатів проекти програм економічного, соціального розвитку території і місцевих екологічних програм та інформує її про виконання цих програм;

забезпечує складання необхідних для управління економічним і соціальним розвитком території балансів фінансових і трудових ресурсів, грошових доходів і видатків, а також потреб у місцевих будівельних матеріалах, паливі тощо;

розглядає пропозиції щодо розміщення, спеціалізації та розвитку підприємств, організацій і установ незалежно від форм власності, вносить у разі необхідності пропозиції до відповідних органів управління, контролює хід виконання прийнятих рішень з цих питань;

погоджує питання розміщення нових підприємств та інших об'єктів на території;

вносить пр
державного
випуску прод
го господарс
технічного пр
дення в дію
та соціально-н
значення;
розглядає
зиції до про
приватизації
ного майна н
здійснює к
ном фінансо
обліку і звіт
ємствах, уста
ціях згідно з
сприяє діяль
ржавної стат
Районна, р
Києві та Сев
вна адмініс
пропозиції д
рам економіч
го розвитку
місцевих еко
рам, а також
планів підпр
цій, установ,
території
із задовол
лення та со
ком територі
но з законод
ну реєстраці
приємницько

2) У галу
нансів

розробляє
но обласного
Севастопольс
районного,
тах Києві
бюджету і
твердження
народних де
органі
відного
разом з орг
податкової
ження визн
бюджетних
витрачання
тів;
вносить у
ня бюджет
нення щод
ків. У випа
ни й уточне
межі затве
ту, подає їх
Раді народ
складає
ня місцевог
його на за
народних д
вирішує
давством п
рення та зд
за цінами;
утворює
валютні фо
надходже
фондів та
наступним
відповідної
депутатів;
забезпечу
шень відпо
них депутат
ри та місце
зики.
Обласна,
стопольська
адміністрац
подає на
ження відп
родних деп
мативів за
жетів район
нодержавни
і обов'язков
Районна,
Києві та Се
на адмініст
подає на р
ження від
родних деп
рмативів
джетів мі
порядкува
частини
податків,
вих платеж

3) У гал
мунальною
ку місцево

У межах
даних відп
родних де
управління
жить до ко
ті відпові
Києва та
ну, району
Севастопол
готує і

ЕННЯ
ну адміністрацію

А УКРАЇНИ
нень до Положення
адміністрацію

женого Указом Президента України
1 квітня 1992 року № 252, виклавши
в новій редакції (додається).

Президент України
Л. КРАВЧУК

Київ
липня 1992 року

дуються
резидента
ням еко-
х, демо-
особли-
ериторії.
ділів, уп-
б та їх
ються і
ні пред-
а Укра-
дної мі-
ністра-
о відді-
служби
а Сева-
держав-
ї не пе-
перелі-
пред-
та Ук-
стах Ки-
ділив, уп-
стах Киє-
ржавних
е перед-
реліком,
ставни-
раїни в
і містах
і за по-
відними
резидента
містах
рним пе-
правлінь
вої дер-
до скла-
ї та Се-
их, ра-
у містах
держав-
одять (за
о підпо-
органи
нтраль-
вико-
равлінь,
лужб, що
бласних,
ольської
дміністр-
подвій-
, приз-
нються з
відповід-
х цент-
ржавної
о погод-
вниками
в облас-
Севасто-
нь, від-
жб, які
айонних
иєві та
них ад-
лом по-
кування,
няються
відпо-
) управ-
х служб
редстав-
України
ністр Ки-
правила

щодо порядку призначення керівників управлінь, відділів та інших служб, що входять до складу місцевих державних адміністрацій за принципом подвійного підпорядкування, встановлюються в Типових положеннях про ці управління, відділи та інші служби.

16. Не входять до складу місцевих державних адміністрацій місцеві підрозділи центральних органів державної виконавчої влади, що підпорядковані безпосередньо Верховній Раді України.

17. Витрати на утримання обласних, Київської та Севастопольської міських, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, їх відділів, управлінь та інших служб проводяться за рахунок Державного бюджету України.

Управління, відділи та інші служби, що входять до складу місцевих державних адміністрацій за принципом подвійного підпорядкування, фінансуються за рахунок Державного бюджету України відповідними міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади за підлеглістю.

18. Загальна чисельність та фонд оплати праці працівників місцевих державних адміністрацій встановлюється Президентом України за поданням представників Президента України в областях, містах Києві та Севастополі.

Структура, штати та фонд оплати праці працівників обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій визначаються представниками Президента України в областях, містах Києві та Севастополі у межах встановленої загальної чисельності та фонду оплати праці працівників цих органів.

Структура, штати та фонд оплати праці працівників районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій визначаються представниками Президента України в районах, районах у містах Києві та Севастополі у межах загальної чисельності та фонду оплати праці цих органів, встановлених представниками Президента України в областях, містах Києві та Севастополі.

Видатки на утримання місцевих державних адміністрацій визначають представники Президента України в областях, містах Києві та Севастополі у межах бюджетних асигнувань, встановлених Кабінетом Міністрів України.

19. Представник Президента України в області, містах Києві та Севастополі, районі, районі у містах Києві та Севастополі може утворювати відповідно обласну, міську, районну колегію, яку він очолює.

Колегія при представникові Президента України є консультативно-дорадчим органом і утворюється у складі перших заступників, заступників глави місцевої державної адміністрації, секретаря місцевої державної адміністрації, керівників органів, що входять до складу місцевої державної адміністрації, представників органів регіонального і місцевого самоврядування та інших державних і громадських органів та організацій.

Колегія утворюється на строк повноважень представника Президента України. Її кількісний та персональний склад визначається представником Президента України.

На засіданнях колегії розглядаються питання економічного, соціального розвитку території, організації виконання актів законодавчої та виконавчої влади, місцеві екологічні програми та інші питання місцевого життя.

Рекомендації колегії проводяться у життя розпорядженнями представника Президента України.

Для розгляду питань, пов'язаних з координацією діяльності органів внутрішніх справ, національної безпеки та оборони, представник Президента України в області, містах Києві та Севастополі може утворювати малу колегію, яку він очолює.

20. У разі припинення повноважень представника Президента України органи та посадові особи обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації виконують свої повноваження до призначення представника Президента України і прийняття ним рішення щодо складу нової місцевої державної адміністрації.

III. ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

21. Обласна, Київська та Севастопольська міська, районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація:

1) У галузі економічного розвитку та обліку

забезпечує збалансований економічний і соціальний розвиток території;

розробляє і подає на розгляд та затвердження відповідній Раді народних депутатів проекти програм економічного, соціального розвитку території і місцевих екологічних програм та інформує її про виконання цих програм;

забезпечує складання необхідних для управління економічним і соціальним розвитком території балансів фінансових і трудових ресурсів, грошових доходів і видатків, а також потреб у місцевих будівельних матеріалах, паливі тощо;

розглядає пропозиції щодо розміщення, спеціалізації та розвитку підприємств, організацій і установ незалежно від форм власності, вносить у разі необхідності пропозиції до відповідних органів управління, контролює хід виконання прийнятих рішень з цих питань;

погоджує питання розміщення нових підприємств та інших об'єктів на території;

вносить пропозиції щодо державного замовлення по випуску продукції сільського господарства, виробничо-технічного призначення, введення в дію об'єктів житла та соціально-культурного призначення;

розглядає і вносить пропозиції до проектів програм приватизації загальнодержавного майна на території;

здійснює контроль за станом фінансової дисципліни, обліку і звітності на підприємствах, установах і організаціях згідно з законодавством; сприяє діяльності органів державної статистики.

Районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація вносить пропозиції до проектів програм економічного, соціального розвитку області, міста та місцевих екологічних програм, а також пропозиції до планів підприємств, організацій, установ, розташованих на території [illegible]йону, пов'[illegible]них із задовол[illegible]м потре[illegible]селення та соціальним розвитком території; здійснює згідно з законодавством державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності.

2) У галузі бюджету і фінансів

розробляє проект відповідно обласного, Київського та Севастопольського міського, районного, районного у містах Києві та Севастополі бюджету і подає його на затвердження відповідній Раді народних депутатів;

організ[illegible] виконання [illegible]відного б[illegible]жету, забез[illegible]ує разом з органами державної податкової інспекції надходження визначених законом бюджетних доходів, належне витрачання бюджетних коштів;

вносить у процесі виконання бюджет[illegible]міни т[illegible] уточнення щод[illegible]ходів [illegible]датків. У випадках, коли ці зміни й уточнення виходять за межі затвердженого бюджету, подає їх на затвердження Раді народних депутатів;

складає звіт про виконання місцевого бюджету, подає його на затвердження Раді народних депутатів;

вирішує згідно з законодавством питання ціноутворення та здійснює контроль за цінами;

утворює позабюджетні та валютні фонди, забезпечує надходження коштів д[illegible]их фондів та [illegible] використ[illegible] з наступним інформуванням відповідної Ради народних депутатів;

забезпечує виконання рішень відповідних Рад народних депутатів про місцеві збори та місцеві добровільні позики.

Обласна, Київська та Севастопольська міська державна адміністрація розробляє і подає на розгляд та затвердження відповідній Раді народних депутатів проект нормативів зарахувань до бюджетів районів частини загальнодержавних податків, зборів і обов'язкових платежів.

Районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація розробляє і подає на розгляд та затвердження відповідній Раді народних депутатів проект нормативів зарахувань до бюджетів міст районного підпорядкування, селищ, сіл частини загальнодержавних податків, зборів і обов'язкових платежів.

3) У галузі управління комунальною власністю, розвитку місцевого господарства

У межах повноважень, наданих відповідною Радою народних депутатів, здійснює управління майном, що належить до комунальної власності відповідно області, міст Києва та Севастополя, району, району в містах Києві та Севастополі, зокрема:

готує і подає на затвердження відповідній Раді народних депутатів пропозиції про перелік об'єктів комунальної власності адміністративно-територіальної одиниці та їх статус;

надає в оренду та продає майно, що перебуває у комунальній власності; створює, реорганізує та ліквідує підприємства, організації й установи, що належать до комунальної власності, затверджує їх статути;

призначає і звільняє з посади керівників підприємств, організацій і установ, що належать до комунальної власності, або визначає відповідно до трудового законодавства порядок призначення і звільнення цих керівників;

вносить пропозиції власникам щодо передачі або продажу суб'єктам комунальної власності підприємств та інших об'єктів, які належать їм і мають важливе значення для забезпечення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці;

розробляє проекти програм приватизації комунального майна адміністративно-територіальної одиниці і подає їх на затвердження Раді народних депутатів;

створює комісії з приватизації об'єктів комунального майна адміністративно-територіальної одиниці, затверджує плани приватизації цих об'єктів, організує та контролює їх виконання; здійснює інші заходи щодо приватизації підприємств і організацій згідно з законодавством.

Обласна, Київська та Севастопольська міська, районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація:

погоджує створення спільних підприємств, у тому числі за участю іноземних інвесторів;

сприяє розвитку малого бізнесу, створенню спеціальних фондів для його підтримки;

може надавати допомогу, в тому числі фінансову, підприємцям, які займаються виробництвом товарів народного споживання, будівельних матеріалів тощо;

залучає на договірних засадах підприємства, організації та установи до участі у розвитку та створенні нових потужностей галузей місцевого господарства;

здійснює контроль за забудовою населених пунктів згідно з генеральними планами їх розвитку, за додержанням проектів будівництва об'єктів житлово-комунального господарства і виробничого призначення; зупиняє будівництво об'єктів, що проводиться з порушенням планів забудови і затверджених проектів, а також об'єктів, які можуть завдати шкоди навколишньому природному середовищу;

реалізує державну політику у галузі сільського господарства, харчової і переробної промисловості, соціальної сфери, координує діяльність органів державної виконавчої влади, господарських і соціальних структур щодо розвитку різних форм власності і господарювання, перебудови виробничих відносин на селі, виконання програм продовольчого забезпечення населення та поставок продовольства і сировини до централізованих фондів;

контролює згідно з законодавством діяльність підприємств і організацій торгівлі, побуту, громадського харчування, транспорту та зв'язку, затверджує (погоджує) маршрути і графіки руху місцевого пасажирського транспорту.

Обласна, Київська та Севастопольська міська державна адміністрація сприяє діяльності регіональних відділень Фонду державного майна України і територіальних управлінь Антимонопольного комітету України.

Київська та Севастопольська міська, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація веде облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надає їм жилі приміщення у будинках, що належать до комунальної власності.

Районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація призначає державні приймальні комісії, затверджує акти про приймання в експлуатацію об'єктів житлово-цивільного призначення, а також бере участь у прийманні в експлуатацію інших об'єктів, розташованих на відповідній території; здійснює в межах повноважень контроль за належною експлуатацією об'єктів комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, які є власністю підприємств, організацій, установ та окремих громадян.

4) У галузі використання й охорони земель, інших природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища

розробляє проекти програм раціонального використання земель, підвищення родючості грунтів, охорони земельних ресурсів, організує їх виконання;

здійснює державний контроль за охороною та використанням земель, додержанням земельного законодавства;

здійснює державний контроль за використанням і охороною надр, вод, атмосферного повітря, рослинного і тваринного світу;

організує розробку і виконання місцевих екологічних програм;

визначає в установленому порядку нормативи плати і розміри платежів за забруднення навколишнього природного середовища та розміщення відходів;

вживає заходів до відшкодування збитків, завданих порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища підприємствами, організаціями, установами і громадянами;

затверджує за поданням органів Мінприроди України для підприємств, установ та організацій ліміти використання природних ресурсів, за винятком ресурсів державного значення, ліміти викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, за винятком викидів і скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів державного значення або навколишнього природного середовища за межами області, міст Києва і Севастополя, району, та ліміти розміщення відходів;

організує збирання, переробку, утилізацію і захоронення промислових, побутових та інших відходів на своїй території;

погоджує поточні та перспективні плани роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів;

видає розпорядження про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення;

інформує населення про екологічно небезпечні аварії та ситуації і стан навколишнього середовища, а також про заходи, що вживаються до його поліпшення;

обмежує або зупиняє діяльність підприємств, організацій і установ, незалежно від форм власності, у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища та санітарних правил.

Обласна, Київська та Севастопольська міська державна адміністрація встановлює правила користування водозабірними спорудами, призна-

ченими для задо
них побутових т
треб населення;
зони санітарної о
рел водопостачан
або забороняє в
підприємствами
у промислових ц
зує визначення ре
сільськогосподар
согосподарського
ва і забезпечує в
коштів, що надх
рядку компенсац

Обласна, Київ
стопольська міс
державна адміні
нізує здійснення
і моніторингу зе
земельно-када
кументації, розг
зиції про надання
(викуп) земел
і подає їх на вир
народних депута

Київська та Се
ка міська, район
адміністрація ор
значення розмір
пов'язаних із
(викупом) і зай
льних ділянок.

5) У галузі
обслуговування

реалізує держ
ку в галузі нау
культури, охоро
соціального забе
що;

здійснює упр
ладами науки, о
ни здоров'я і со
безпечення, кул
льтури і спорту
жать до комунал
сті, організує
но-фінансове з
координує діяль
же закладів, що
до комунальної

розробляє про
витку мережі де
ладів освіти, ку
рони здоров'я і
забезпечення, ф
спорту, виходяч
вів забезпеченос
цими закладами
їх до проектів
номічного і соці
витку;

визначає для
організацій і ус
лежно від форм
квоти робочих м
цевлаштування
пускників шкіл
них училищ, інш
осіб, які потреб
ального захисту;

керує діяльні
них органів зай
лення;

організує кон
нітарним станом
ного середовищ
ням правил са
рони на терито
заходи щодо за
фекційним зах
епідеміям, епізо
ліквідації;

організує мед
гу населенню, на
повноважень вст
льги, пов'язані
материнства і д
ліпшенням умов
тодітних сімей;
троль за робот
медико-соціально
зи;

забезпечує ко
держанням прав
праці, техніки б
робничої санітар
вих вимог на п
в організаціях
розташованих на
території;

бере участь у
питань про виз
вості як курорту
ні зон санітарн
курортів і визна
жиму;

сприяє розвит
боті вищих нав
ладів; забезпечує
гальної середньо

організує вик
контролює до
конодавства щод
но-культурних п
дян, забезпечу
розвиток і фу
української мови

Голос України

ції щодо
влення по
сільсько-
виробничо-
ня, вве-
ів житла
рного при-

ать пропо-
програм
нодержав-
торії;
ь за ста-
сципліни,
а підпри-
і організа-
одавством;
ганів де-

у містах
лі держа-
вносить
ктів прог-
соціально-
міста та
іх прог-
иції до
організа-
ованих на
розвит-
нює згід-
і держав-
ктів під-
ості.

ету і фі-

відповід-
ового та
міського,
о у міс-
астополі
о на за-
ній Раді

ержавної
надход-
законом
належне
их кош-

виконан-
уточ-
датць
ці змі-
дять за
бюдже-
рдження
атів;
виконан-
у, подає
Раді

законо-
іноутво-
онтроль

етні та
езпечує
ваниям
ародних

ня рі-
еві збо-
ьні по-

а Сева-
бляє і
атверд-
ді на-
кт нор-
о бюд-
загаль-
зборів
в.
містах
ержав-
бляє і
атверд-
ді на-
кт но-
о бю-
о під-
сіл
кавних
в'язко-

ння ко-
озвит-
тва
ь, на-
ою на-
йснює
нале-
аснос-
, міст
райо-
єві та

гверд-

ження відповідній Раді народних депутатів пропозиції про перелік об'єктів комунальної власності адміністративно-територіальної одиниці та їх статус;

надає в оренду та продає майно, що перебуває у комунальній власності; створює, реорганізує та ліквідує підприємства, організації й установи, що належать до комунальної власності, затверджує їх статути;

призначає і звільняє з посади керівників підприємств, організацій і установ, що належать до комунальної власності, або визначає відповідно до трудового законодавства порядок призначення і звільнення цих керівників;

вносить пропозиції власникам щодо передачі або продажу суб'єктам комунальної власності підприємств та інших об'єктів, які належать їм і мають важливе значення для забезпечення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці;

розробляє проекти програм приватизації комунального майна адміністративно-територіальної одиниці і подає їх на затвердження Раді народних депутатів;

створює комісії з приватизації об'єктів комунального майна адміністративно-територіальної одиниці, затверджує плани приватизації цих об'єктів, організує та контролює їх виконання; здійснює інші заходи щодо приватизації підприємств і організацій згідно з законодавством.

Обласна, Київська та Севастопольська міська, районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація:

погоджує створення спільних підприємств, у тому числі за участю іноземних інвесторів;

сприяє розвитку малого бізнесу, створенню спеціальних фондів для його підтримки;

може надавати допомогу, в тому числі фінансову, підприємцям, які займаються виробництвом товарів народного споживання, будівельних матеріалів тощо;

залучає на договірних засадах підприємства, організації та установи до участі у розвитку та створенні нових потужностей галузей місцевого господарства;

здійснює контроль за забудовою населених пунктів згідно з генеральними планами їх розвитку, за додержанням проектів будівництва об'єктів житлово-комунального господарства і виробничого призначення; зупиняє будівництво об'єктів, що проводиться з порушенням планів забудови і затверджених проектів, а також об'єктів, які можуть завдати шкоди навколишньому природному середовищу;

реалізує державну політику у галузі сільського господарства, харчової і переробної промисловості, соціальної сфери, координує діяльність органів державної виконавчої влади, господарських і соціальних структур щодо розвитку різних форм власності і господарювання, перебудови виробничих відносин на селі, виконання програм продовольчого забезпечення населення та поставок продовольства і сировини до централізованих фондів;

контролює згідно з законодавством діяльність підприємств і організацій торгівлі, побуту, громадського харчування, транспорту та зв'язку, затверджує (погоджує) маршрути і графіки руху місцевого пасажирського транспорту.

Обласна, Київська та Севастопольська міська державна адміністрація сприяє діяльності регіональних відділень Фонду державного майна України і територіальних управлінь Антимонопольного комітету України.

Київська та Севастопольська міська, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація веде облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надає їм жилі приміщення у будинках, що належать до комунальної власності.

Районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація призначає державні приймальні комісії, затверджує акти про прийняття в експлуатацію об'єктів житлово-цивільного призначення, а також бере участь у прийманні в експлуатацію інших об'єктів, розташованих на відповідній території; здійснює в межах повноважень контроль за належною експлуатацією об'єктів комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, які є власністю підприємств, організацій, установ та окремих громадян.

4) У галузі використання й охорони земель, інших природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища

розробляє проекти програм раціонального використання земель, підвищення родючості грунтів, охорони земельних ресурсів, організує їх виконання;

здійснює державний контроль за охороною та використанням земель, додержанням земельного законодавства;

здійснює державний контроль за використанням і охороною надр, вод, атмосферного повітря, рослинного і тваринного світу;

організує розробку і виконання місцевих екологічних програм;

визначає в установленому порядку нормативи плати і розміри платежів за забруднення навколишнього природного середовища та розміщення відходів;

вживає заходів до відшкодування збитків, завданих порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища підприємствами, організаціями, установами і громадянами;

затверджує за поданням органів Мінприроди України для підприємств, установ та організацій ліміти використання природних ресурсів, за винятком ресурсів державного значення, ліміти викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, за винятком викидів і скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів державного значення або навколишнього природного середовища за межами області, міст Києва і Севастополя, району, та ліміти розміщення відходів;

організує збирання, переробку, утилізацію і захоронення промислових, побутових та інших відходів на своїй території;

погоджує поточні та перспективні плани роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів;

видає розпорядження про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення;

інформує населення про екологічно небезпечні аварії та ситуації і стан навколишнього середовища, а також про заходи, що вживаються до його поліпшення;

обмежує або зупиняє діяльність підприємств, організацій і установ, незалежно від форм власності, у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища та санітарних правил.

Обласна, Київська та Севастопольська міська державна адміністрація встановлює правила користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення питних побутових та інших потреб населення; встановлює зони санітарної охорони джерел водопостачання, обмежує або забороняє використання підприємствами питної води у промислових цілях; організує визначення розмірів втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва і забезпечує використання коштів, що надходять у порядку компенсації цих втрат.

Обласна, Київська та Севастопольська міська, районна державна адміністрація організує здійснення землеустрою і моніторингу земель, ведення земельно-кадастрової документації, розглядає пропозиції про надання і вилучення (викуп) земельних ділянок і подає їх на вирішення Ради народних депутатів.

Київська та Севастопольська міська, районна державна адміністрація організує визначення розмірів збитків, пов'язаних із вилученням (викупом) і зайняттям земельних ділянок.

5) У галузі соціального обслуговування населення

реалізує державну політику в галузі науки, освіти, культури, охорони здоров'я, соціального забезпечення тощо;

здійснює управління закладами науки, освіти, охорони здоров'я і соціального забезпечення, культури, фізкультури і спорту, що належать до комунальної власності, організує їх матеріально-фінансове забезпечення; координує діяльність таких же закладів, що не належать до комунальної власності;

розробляє прогнози розвитку мережі державних закладів освіти, культури, охорони здоров'я і соціального забезпечення, фізкультури і спорту, виходячи з нормативів забезпеченості населення цими закладами, і включає їх до проектів програм економічного і соціального розвитку;

визначає для підприємств, організацій і установ, незалежно від форм власності, квоти робочих місць для працевлаштування інвалідів, випускників шкіл і професійних училищ, інших категорій осіб, які потребують соціального захисту;

керує діяльністю державних органів зайнятості населення;

організує контроль за санітарним станом навколишнього середовища, додержанням правил санітарної охорони на території, здійснює заходи щодо запобігання інфекційним захворюванням, епідеміям, епізоотіям та їх ліквідації;

організує медичну допомогу населенню, надає у межах повноважень встановлені пільги, пов'язані з охороною материнства і дитинства, поліпшенням умов життя багатодітних сімей; здійснює контроль за роботою органів медико-соціальної експертизи;

забезпечує контроль за додержанням правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, екологічних вимог на підприємствах, в організаціях і установах, розташованих на відповідній території;

бере участь у вирішенні питань про визнання місцевості як курорту, встановленні зон санітарної охорони курортів і визначенні їх режиму;

сприяє розвитку науки, роботі вищих навчальних закладів; забезпечує надання загальної середньої освіти;

організує виконання та контролює додержання законодавства щодо національно-культурних прав громадян, забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя, створює умови для розвитку мов інших національностей;

сприяє діяльності творчих спілок і організацій, засобів масової інформації.

6) У галузі забезпечення законності, прав і свобод громадян

забезпечує реалізацію законів України, постанов Верховної Ради України, указів та розпоряджень Президента України, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України, рішень представницьких органів регіонального самоврядування, прийнятих у межах їх повноважень, захищає права, свободи і законні інтереси громадян;

спрямовує роботу відповідних органів по охороні громадського порядку, боротьбі зі злочинністю;

забезпечує належний розгляд звернень громадян, перевіряє стан цієї роботи в органах виконавчої влади, на підприємствах, в організаціях та установах;

видає відповідно до закону розпорядження, що передбачають адміністративну відповідальність, з питань боротьби із стихійним лихом і епідеміями, а також розпорядження з питань боротьби з епізоотіями, за порушення яких відповідальність встановлено Кодексом України про адміністративні правопорушення;

здійснює у разі стихійного лиха, екологічних катастроф, епідемій, епізоотій, пожеж передбачені законом заходи, пов'язані з підтриманням громадського порядку, врятуванням життя людей, захистом їх здоров'я і прав, збереженням матеріальних цінностей;

створює спостережну, в справах неповнолітніх та адміністративну комісії;

вирішує питання про створення структурних підрозділів міліції, професійної пожежної охорони, які утримуються за рахунок коштів місцевого бюджету;

здійснює заходи щодо організації юридичної допомоги населенню;

реєструє статути місцевих громадських об'єднань;

подає Раді народних депутатів висновки та пропозиції з питань адміністративно-територіального поділу;

бере участь відповідно до законодавства у вирішенні питань, пов'язаних з громадянством України, а також наданням притулку іноземним громадянам та особам без громадянства.

Обласна, Київська та Севастопольська міська державна адміністрація:

здійснює відповідне забезпечення діяльності судів;

керує роботою установ нотаріату, органів запису актів громадянського стану та державними архівами;

розробляє і подає на затвердження Раді народних депутатів правила, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність статтями 152, 159, 182 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Районна, районна в містах Києві та Севастополі державна адміністрація:

затверджує дільничних інспекторів міліції, контролює їх діяльність;

забезпечує додержання правил паспортної системи;

реєструє статути (положення) органів місцевого територіального самоврядування, які діють згідно з законодавством у межах території району.

7) У галузі міжнародних та зовнішньоекономічних зв'язків

забезпечує реалізацію міжнародних зобов'язань України на відповідній території;

сприяє розвитку міжнародних зв'язків у галузі охорони здоров'я, науки, освіти, культури тощо;

координує згідно з законодавством роботу органів місцевого управління зовнішньоекономічної діяльності, здійснення експортно-імпортних поставок;

видає у межах повноважень ліцензії і встановлює квоти на бартерний обмін;

веде облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;

сприяє діяльності митних органів, створює умови для їх належного функціонування.

8) У галузі оборонної роботи

забезпечує виконання законодавства про військовий обов'язок посадовими особами і громадянами, підприємствами, організаціями й установами;

керує мобілізаційною підготовкою, цивільною обороною на території;

сприяє Прикордонним військам у підтриманні відповідного режиму на Державному кордоні;

забезпечує додержання законодавства про пільги і переваги, встановлені для учасників Великої Вітчизняної війни, громадян, звільнених у запас і демобілізованих з лав Збройних Сил, а також про пільги і допомогу для сімей громадян, що призвані на строкову військову службу, інших пільгових категорій громадян;

сприяє підготовці молоді до служби в Збройних Силах України, проведенню призову громадян на строкову військову й альтернативну (не військову) службу, а також організації та проведенню військових учбових зборів.

Обласна державна адміністрація вживає заходів щодо створення належних умов для функціонування пунктів пропуску через Державний кордон України.

9) У питаннях відзначення державними нагородами

розглядає відповідно до законодавства клопотання і вносить подання про нагородження державними нагородами, президентськими відзнаками та про присвоєння почесних звань України.

22. Районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація здійснює також повноваження, надані виконкомам міських Рад народних депутатів Законом України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування».

23. Місцева державна адміністрація здійснює і інші повноваження, визначені законами та іншими актами законодавства України.

IV. ВІДНОСИНИ МІСЦЕВОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО САМОВРЯДУВАННЯ

24. Обласна, Київська та Севастопольська міська, районна, районна у містах Києві та Севастополі державна адміністрація:

сприяє органам місцевого і регіонального самоврядування у вирішенні питань економічного і соціального розвитку територій, зміцненні економічної та фінансової бази місцевого і регіонального самоврядування;

дає висновки щодо наказів виборців, подає відповідній Раді народних депутатів проекти заходів щодо виконання наказів виборців;

забезпечує реалізацію рішень представницьких органів регіонального самоврядування, прийнятих у межах їх повноважень;

(Закінчення на 6-й стор.).

ПОЛОЖЕННЯ

про місцеву державну адміністрацію

(Закінчення. Початок на 4—5-й стор.).

надає допомогу в матеріально-технічному забезпеченні діяльності представницького органу регіонального самоврядування;

забезпечує необхідну взаємодію між відділами, управліннями, іншими службами відповідних місцевих державних адміністрацій та органами місцевого і регіонального самоврядування у здійсненні їх повноважень.

Місцева державна адміністрація за поданням органів місцевого і регіонального самоврядування на підставі Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» на договірних засадах може:

представляти інтереси місцевого і регіонального самоврядування в центральних та інших органах державної виконавчої влади;

розробляти проекти цільових програм розвитку економічної та соціальної інфраструктури територій, комплексного вирішення проблем екології;

входити з поданнями до центральних та інших органів державної виконавчої влади про надання допомоги органам місцевого самоврядування, зокрема дотацій, субвенцій, субсидій тощо, вирішувати інші питання відповідно до законодавства.

25. Місцева державна адміністрація контролює діяльність органів місцевого і регіонального самоврядування з питань додержання Конституції України, законів України, постанов Верховної Ради України, указів і розпоряджень Президента України, постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України.

26. Місцева державна адміністрація не має права вирішувати питання, що належать до відання органів місцевого і регіонального самоврядування.

27. Голови виконавчих комітетів сільських, селищних, міських Рад несуть відповідальність за невиконання повноважень, передбачених статтею 42 Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування», а також повноважень, делегованих їм представником Президента України відповідно до статті 6 Закону України «Про представника Президента України».

Представник Президента України у разі невиконання головою виконавчого комітету сільської, селищної, міської Ради народних депутатів делегованих йому повноважень має право вимагати звіту про стан реалізації цих повноважень, а також звертатися до відповідної Ради народних депутатів з поданням про звільнення з посади голови виконавчого комітету.

У випадках систематичного порушення виконавчим комітетом сільської, селищної, міської Ради народних депутатів Конституції, законів України, указів Президента України, інших актів законодавчої та виконавчої влади представник Президента України може порушувати перед відповідною Радою народних депутатів питання про розпуск виконавчого комітету.

28. Представник Президента України у відносинах з органами місцевого і регіонального самоврядування має й інші права, передбачені законодавчими актами України.

V. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

29. Місцева державна адміністрація, відділи, управління, інші її служби здійснюють повноваження самостійно і несуть відповідальність за протиправні акти та дії згідно із законодавством.

30. Глава місцевої державної адміністрації в межах повноважень та відповідно до законодавства одноособово видає розпорядження. Додатки до розпоряджень підписує секретар місцевої державної адміністрації.

Розпорядження глави місцевої державної адміністрації, які стосуються прав та обов'язків громадян і мають загальний характер, доводяться до відома населення.

31. Розпорядження глави місцевої державної адміністрації, які суперечать законодавству, можуть бути скасовані Президентом України, а також главою вищестоящої місцевої державної адміністрації.

32. Розпорядження представника Президента України в області, містах Києві та Севастополі, що скасовує розпорядження глави районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації, може бути оскаржене до Президента України з одночасним інформуванням представника Президента України в області, містах Києві та Севастополі.

33. Секретар місцевої державної адміністрації з питань, віднесених до його відання та відповідно до законодавства, видає накази, які є обов'язковими для працівників секретаріату.

34. Керівники відділів, управлінь та інших служб місцевої державної адміністрації видають накази, які є обов'язковими для виконання підвідомчими їм організаціями і посадовими особами.

35. Розпорядження глави місцевої державної адміністрації, акти інших посадових осіб, що призначаються ним, у разі порушення прав громадян, органів місцевого і регіонального самоврядування, підприємств, установ і організацій можуть бути оскаржені до глави вищестоящої місцевої державної адміністрації або у судовому порядку.

36. Відповідно до Закону України «Про представника Президента України» представник Президента України є найвищою посадовою особою державної виконавчої влади на відповідній території. Цей статус передбачає додатковий захист представника Президента України, включаючи його особисту охорону від протиправних посягань.

Протиправні дії щодо представника Президента України — глави місцевої державної адміністрації з метою схилення його до прийняття незаконних рішень, перешкодження виконанню ним службових обов'язків тягнуть за собою відповідальність, передбачену законодавством.

37. Після припинення повноважень представника Президента України, крім випадків звільнення за порушення трудової дисципліни, вчинення злочину або за власним бажанням, йому надається попередня або рівноцінна робота (посада), а в разі її відсутності за ним зберігається заробітна плата протягом трьох місяців.

Секретар Адміністрації Президента України
М. ХОМЕНКО

У Національному банку

Національним банком України 7 серпня 1992 року встановлюються наступні курси карбованця-купона до іноземних валют

1 австралійський долар	119-06
1 австрійський шилінг	15-60
1 англійський фунт стерлінгів	307-63
10 бельгійських франків	53-07
1 німецька марка	108-89
1 голландський гульден	96-99
1 датська крона	28-31
100 італійських лір	14-41
1 канадський долар	136-40
1 норвезька крона	27-67
1 долар США	161-50
1 фінська марка	39-74
1 французький франк	32-23
1 шведська крона	29-98
1 швейцарський франк	121-38
10 японських ієн	12-67
1 ЕКЮ	221-90
10 іспанських песет	17-16
10 грецьких драхм	8-86
1 ірландський фунт	290-70
1 ісландська крона	3-02
1 кувейтський динар	554-60
10 ліванських фунтів	0-72
10 португальських ескудо	12-87
1 сингапурський долар	100-25
10 турецьких лір	0-23
1 естонська крона	13-61
1 долар США по розрахунках з Індією в 1992 році	161-50

Валютний коефіцієнт купона до карбованця при здійсненні неторговельних операцій складає 1,0.



Настільний теніс. Чоловіки. Я.-У. Вальднер (Швеція).

Синхронне плавання. Соло. К. Бабб-Спраг (США).

Легка атлетика. Жінки. 200 м. Г. Торренс (США). 100 м з бар'єрами. П. Патуліду (Греція). Чоловіки. 200 м. М. Марш (США). 400 м з бар'єрами. К. Янг (США). Стрибки в довжину. К. Льюїс (США). Десятиборство. 1. Р. Жмелик (ЧСФР)... 12. В. Радченко (ОК, Україна).

Вільна боротьба. До 48 кг. Кім Іл (КНДР). До 74 кг. Пак Ян Сон (Корея). До 130 кг. Б. Баумгартнер (США).

Фехтування. Шабля, командний турнір. 1. Німеччина... 3. ОК (у її складі виступав Сергій Кравчук, Україна, Київ).

КАЛЕНДАР

чемпіонату України з футболу серед клубів першої ліги

ПЕРШЕ КОЛО

1 ТУР. 11 СЕРПНЯ. «Темп» (Шепетівка) — «Кристал» (Чортків), «Нива» (Вінниця) — «Десна» (Чернігів), «Поділля» (Хмельницький) — «Автомобіліст» (Суми), «Рось» (Біла Церква) — «Закарпаття» (Ужгород), «Динамо»-2 (Київ) — «Скала» (Стрий), «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — «Нафтовик» (Охтирка), «Приладист» (Мукачеве) — «Ворскла» (Полтава), «Евіс» (Миколаїв) — «Сталь» (Алчевськ), «Металург» (Нікополь) — «Хімік» (Сєвєродонецьк). СК «Одеса» (Одеса) — «Шахтар» (Павлоград) «Артанія» (Очаків) — «Поліграфтехніка» (Олександрія).

2 ТУР. 14 СЕРПНЯ. «Нива» — «Автомобіліст», «Поділля» — «Десна», «Рось» — «Скала», «Динамо»-2 — «Закарпаття», «Прикарпаття» — «Ворскла», «Приладист» — «Нафтовик» «Евіс» — «Хімік», «Металург» — «Сталь», СК «Одеса» — «Поліграфтехніка», «Артанія» — «Шахтар».

3 ТУР. 20 СЕРПНЯ. «Нива» — «Поділля», «Десна» — «Рось», «Автомобіліст» — «Динамо»-2, «Закарпаття» — «Прикарпаття», «Скала» — «Приладист», «Нафтовик» — «Евіс», «Ворскла» — «Металург», «Сталь» — СК «Одеса», «Хімік» — «Артанія», «Шахтар» — «Темп», «Поліграфтехніка» — «Кристал».

4 ТУР. 23 СЕРПНЯ. «Десна» — «Динамо»-2, «Автомобіліст» — «Рось», «Закарпаття» — «Приладист», «Скала» — «Прикарпаття», «Нафтовик» — «Металург», «Ворскла» — «Евіс», «Сталь» — «Артанія», «Хімік» — СК «Одеса», «Шахтар» — «Кристал», «Поліграфтехніка» — «Темп».

5 ТУР. 7 ВЕРЕСНЯ. «Шахтар» — «Поліграфтехніка», «Рось» — «Нива», «Динамо»-2 — «Поділля», «Прикарпаття» — «Десна», «Приладист» — «Автомобіліст», «Евіс» — «Закарпаття», «Металург» — «Скала», СК «Одеса» — «Нафтовик», «Артанія» — «Ворскла», «Темп» — «Сталь», «Кристал» — «Хімік».

6 ТУР. 10 ВЕРЕСНЯ. «Рось» — «Поділля», «Динамо»-2 — «Нива», «Прикарпаття» — «Автомобіліст», «Приладист» — «Десна», «Евіс» — «Скала», «Металург» — «Закарпаття», СК «Одеса» — «Ворскла», «Артанія» — «Нафтовик», «Темп» — «Хімік», «Кристал» — «Сталь».

7 ТУР. 15 ВЕРЕСНЯ. «Рось» — «Динамо»-2, «Нива» — «Прикарпаття», «Поділля» — «Приладист», «Десна» — «Евіс», «Автомобіліст» — «Металург», «Закарпаття» — СК «Одеса», «Скала» — «Артанія», «Нафтовик» — «Темп», «Ворскла» — «Кристал», «Сталь» — «Шахтар», «Хімік» — «Поліграфтехніка».

8 ТУР. 18 ВЕРЕСНЯ. «Нива» — «Приладист», «Поділля» — «Прикарпаття», «Десна» — «Металург», «Автомобіліст» — «Евіс», «Закарпаття» — «Артанія», «Скала» — СК «Одеса», «Нафтовик» — «Кристал», «Ворскла» — «Темп», «Сталь» — «Поліграфтехніка», «Хімік» — «Шахтар».

9 ТУР. 23 ВЕРЕСНЯ. «Сталь» — «Хімік», «Прикарпаття» — «Рось», «Приладист» — «Динамо»-2, «Евіс» — «Нива», «Металург» — «Поділля», СК «Одеса» — «Десна», «Артанія» — «Автомобіліст», «Темп» — «Закарпаття», «Кристал» — «Скала», «Шахтар» — «Нафтовик», «Поліграфтехніка» — «Ворскла».

10 ТУР. 26 ВЕРЕСНЯ. «Прикарпаття» — «Динамо»-2, «Приладист» — «Рось», «Евіс» — «Поділля», «Металург» — «Нива», СК «Одеса» — «Автомобіліст», «Артанія» — «Десна», «Темп» — «Скала», «Кристал» — «Закарпаття», «Шахтар» — «Ворскла», «Поліграфтехніка» — «Нафтовик».

11 ТУР. 30 ВЕРЕСНЯ. «Прикарпаття» — «Приладист», «Рось» — «Евіс», «Динамо»-2 — «Металург», «Нива» — СК «Одеса», «Поділля» — «Артанія», «Десна» — «Темп», «Автомобіліст» — «Кристал», «Закарпаття» — «Шахтар», «Скала» — «Поліграфтехніка», «Нафтовик» — «Сталь», «Ворскла» — «Хімік».

12 ТУР. 3 ЖОВТНЯ. «Рось» — «Металург», «Динамо»-2 — «Евіс», «Нива» — «Артанія», «Поділля» — СК «Одеса», «Десна» — «Кристал», «Автомобіліст» — «Темп», «Закарпаття» — «Поліграфтехніка», «Скала» — «Шахтар», «Нафтовик» — «Хімік», «Ворскла» — «Сталь».

13 ТУР. 10 ЖОВТНЯ. «Нафтовик» — «Ворскла», «Евіс» — «Прикарпаття», «Металург» — «Приладист», СК «Одеса» — «Рось», «Артанія» — «Динамо»-2, «Темп» — «Нива», «Кристал» — «Поділля», «Шахтар» — «Десна», «Поліграфтехніка» — «Автомобіліст», «Сталь» — «Закарпаття», «Хімік» — «Скала».

14 ТУР. 13 ЖОВТНЯ. «Евіс» — «Приладист», «Металург» — «Прикарпаття», СК «Одеса» — «Динамо»-2, «Артанія» — «Рось», «Темп» — «Поділля», «Кристал» — «Нива», «Шахтар» — «Автомобіліст», «Поліграфтехніка» — «Десна», «Сталь» — «Скала», «Хімік» — «Закарпаття».

15 ТУР. 20 ЖОВТНЯ. «Евіс» — «Металург», «Прикарпаття» — СК «Одеса», «Приладист» — «Артанія», «Рось» — «Темп», «Динамо»-2 — «Кристал», «Нива» — «Шахтар», «Поділля» — «Поліграфтехніка», «Десна» — — «Сталь», «Автомобіліст» — «Хімік», «Закарпаття» — «Нафтовик», «Скала» — «Ворскла».

16 ТУР. 23 ЖОВТНЯ. «Прикарпаття» — «Артанія» «Приладист» — СК «Одеса», «Рось» — «Кристал», «Динамо»-2 — «Темп», «Нива» — «Поліграфтехніка», «Поділля» — «Шахтар», «Десна» — «Хімік», «Автомобіліст» — «Сталь», «Закарпаття» — «Ворскла», «Скала» — «Нафтовик».

17 ТУР. 28 ЖОВТНЯ. «Закарпаття» — «Скала», СК «Одеса» — «Евіс», «Артанія» — «Металург», «Темп» — «Прикарпаття», «Кристал» — «Приладист», «Шахтар» — «Рось», «Поліграфтехніка» — «Динамо»-2, «Сталь» — «Нива», «Хімік» — «Поділля», «Нафтовик» — «Десна», «Ворскла» — «Автомобіліст».

18 ТУР. 31 ЖОВТНЯ. «Артанія» — «Металург», СК «Одеса» — «Евіс», «Темп» — «Приладист», «Кристал» — «Прикарпаття», «Шахтар» — «Динамо»-2, «Поліграфтехніка» — «Рось», «Сталь» — «Поділля», «Хімік» — «Нива», «Нафтовик» — «Автомобіліст», «Ворскла» — «Десна».

19 ТУР. 6 ЛИСТОПАДА. СК «Одеса» — «Артанія», «Евіс» — «Темп», «Металург» — «Кристал», «Прикарпаття» — «Шахтар», «Приладист» — «Поліграфтехніка», «Рось» — «Сталь», «Динамо»-2 — «Хімік», «Нива» — «Нафтовик», «Поділля» — «Ворскла», «Десна» — «Закарпаття», «Автомобіліст» — «Сталь».

20 ТУР. 9 ЛИСТОПАДА. «Евіс» — «Кристал», «Металург» — «Темп», «Прикарпаття» — «Поліграфтехніка», «Приладист» — «Шахтар», «Рось» — «Хімік», «Динамо»-2 — «Сталь», «Нива» — «Ворскла», «Поділля» — «Нафтовик», «Десна» — «Скала», «Автомобіліст» — «Закарпаття».

21 ТУР. 14 ЛИСТОПАДА. «Десна» — «Автомобіліст», «Темп» — СК «Одеса», «Кристал» — «Артанія», «Шахтар» — «Евіс», «Поліграфтехніка» — «Металург», «Сталь» — «Прикарпаття», «Хімік» — «Приладист», «Нафтовик» — «Рось», «Ворскла» — «Динамо»-2, «Закарпаття» — «Нива», «Скала» — «Поділля».

22 ТУР. 17 ЛИСТОПАДА. «Темп» — «Артанія», «Кристал» — СК «Одеса», «Шахтар» — «Металург», «Поліграфтехніка» — «Евіс», «Сталь» — «Приладист», «Хімік» — «Прикарпаття», «Нафтовик» — «Динамо»-2, «Ворскла» — «Рось», «Закарпаття» — «Поділля», «Скала» — «Нива».

БЕЗРОБІТТЯ — НЕ «ПАПЕРОВИЙ ДРАКОН»

Із погано прихованого феномена безробіття може перетворитися на грізного соціального дракона. В 1992 році обсяг скорочення робочих місць в Україні може перевищити 400 тисяч. Приватизація підприємств багаторазово посилить цей процес.

Напруга політичних пристрастей, напруженість на ринку споживчих товарів та послуг на деякий час відсунули на другий план ті грізні процеси, що відбуваються на ринку праці.

Йдеться перш за все про легалізацію феномена безробіття. Не секрет, що ту роботу, яку на Заході робить одна людина, на наших підприємствах виконують двоє, а то й троє працівників. В умовах переходу до ринкової економіки для багатьох підприємств таке явище — неприпустима розкіш. І, незважаючи на «героїчні» зусилля керівництва заводів і фабрик не допустити масових звільнень, усе ж тенденція вивільнення працівників набирає силу. Так, у лютому 1992 року 26,3 відсотка середньоспискової чисельності працівників України перебували у відпустці за власний рахунок від двох тижнів до двох місяців. І в той же час за два місяці поточного року в державну службу зайнятості України по сприяння у працевлаштуванні звернулося 104 тисячі чоловік, що становить 46,5 відсотка загальної кількості громадян, які шукали роботу в другому півріччі минулого року.

Відповідно до експертної оцінки Міністерства праці України, в 1992 році скорочення робочих місць в Україні може перевищити 400 тисяч, а в 1993 році — ще більше. Приватизація підприємств багаторазово посилить цей процес. І безробіття з погано прихованого феномена може перетворитись на грізного соціального дракона.

У цих умовах повною мірою виявиться й інша наша біда — неготовність суспільства забезпечити ефективну зайнятість населення. Бо центральним питанням працевлаштування є організація професійної підготовки безробітних. Слід визнати, що нзвіть в індустріально розвинутих країнах ця проблема не вирішена повністю. Так, у США в середині 80-х років на 3 мільйони безробітних припадало 5,6 мільйона вакансій. Справа в тому, що значна частина безробітних через свій недостатній освітній та професійний рівень не в змозі зайняти вакантні місця. У зв'язку з цим у більшості країн поряд із системою реєстрації та допомоги безробітним створено розвинуту систему їхньої професійної перепідготовки.

Зупинимося тільки на одному з багатьох аспектів цієї вкрай складної проблеми — на формах перепідготовки вивільнених працівників.

Захистіть жінок

З великою часткою умовності всіх безробітних можна поділити на три групи: робітників, спеціалістів та службовців, а також жінок. Тривалий час наша пропаганда твердила про рівноправність чоловіків та жінок у всіх сферах, у виробництві в тім числі. Справжню ціну цьому твердженню показав ринок праці, що формується. У нас, як і на Заході, найвразливішою категорією працівників стали жінки. Саме їх позбуваються в першу чергу. Так, наприклад, у перші місяці 1992 року в Україні 9 із 10 безробітних — це спеціалісти та службовці, а 80 відсотків з них — жінки.

Гадаємо, що така структура безробітних збережеться на тривалий час. А це означає необхідність формування такої системи профперепідготовки, яка враховувала б специфіку кожної з трьох зазначених категорій.

Нам допоможуть ПТУ

Як уявляється, суспільство найбільшою мірою підготовлене до перенавчання вивільнених з виробництва робітників. Для цього достатньо існуючої системи професійної підготовки робітників безпосередньо на підприємствах та в профтехучилищах. Більше того, матеріальна й кадрова база професійно-технічної освіти використовується непростимо слабко. А це ж не тільки обладнання та виробничі площі в більш як 1200 профтехучилищах України. Це й багатотисячний колектив працівників, котрі володіють педагогічним ноу-хау і здатні забезпечити перепідготовку вивільнених робітників.

Що ж необхідно у зв'язку з цим зробити в першу чергу? По-перше, слід підвищити матеріальну зацікавленість ПТУ в реалізації програм забезпечення зайнятості населення. У плановапій в 1992 році сумі надходжень у Фонд зайнятості в розмірі 14,2 мільярда карбованців необхідно зарезервувати фінансові ресурси на оплату послуг училищ.

По-друге, для активізації ПТУ в боротьбі з безробіттям необхідно перепідготувати інженерно-педагогічні кадри, особливо керівний склад училищ.

Монополія — шлях до загнивання

Треба чітко усвідомлювати, що існуюча державна система підвищення кваліфікації керівних кадрів профтехосвіти безнадійно застаріла. Коріння її низької ефективності — в цілковитому пануванні державних навчальних закладів, у відсутності багатоукладності і як наслідок — конкуренції між різними типами освітніх установ. Тому на порядку денному — ліквідація чергової державної монополії. Цього разу у сфері кваліфікації та перепідготовки кадрів.

З державними ІПК та ФПК цілком успішно можуть конкурувати комерційні структури: госпрозрахункові курси, школи, центри. Більше того, як свідчить аналіз діяльності комерційних навчальних закладів, ефективність їхньої роботи вища, ніж державних, хоч останні мають потужнішу матеріальну та фінансову базу.

Правда, слід мати на увазі, що галузева норма прибутку в сфері підвищення кваліфікації (і народної освіти в цілому) значно нижча, ніж в інших сферах та галузях. Звідси — велика потреба в підтримці цих госпрозрахункових центрів з боку держави.

Професійна адаптація жінок

Фактично заново належить відбудувати систему перепідготовки безробітних жінок. Ця система повинна повніше враховувати соціальну роль жінок — бути продовжувачем роду людського та хранительною родинного вогнища. У цьому зв'язку хороші перспективи набувають професії, пов'язані з організацією домашньої економіки, родинного малого бізнесу, пошиттям одягу тощо.

Друге народження очікує професії, пов'язані з вихованням дітей та обслуговуванням дорослих. Такі, як гувернантка, нянечка, доглядальниця.

Не можна забувати, що в світі набирає силу тенденція до розширення сфери найманої праці. І, як вважають американські експерти, найближчими роками до 20 відсотків робочих місць в установах будуть розподілені по квартирах. Зростаюча популярність роботи вдома пояснюється великою економією часу та ресурсів не тільки в конкретних працівників, а й у фірм, суспільства в цілому.

Через це вже сьогодні треба передбачити у програмах перепідготовки жінок курси з оволодіння машинописом, діловодством, навчанням роботі на комп'ютері, ксероксі тощо. Розвиток телекомунікацій та впровадження персональних комп'ютерів дадуть можливість мільйонам службовців працювати вдома. Ввімкнуті в телефонну мережу комп'ютери зможуть передати тексти та іншу інформацію з квартири службовця будь-якому споживачеві протягом кількох секунд.

Підготовку таких спеціалістів слід почати вже тепер. Бо їх дуже потребують не тільки спільні підприємства, кооперативи, малі та приватні фірми, а й державні підприємства. Разом з тим усі вони мають достатньо вільних коштів для організації такого навчання. Тут знову надія на Фонд сприяння зайнятості населення.

Величезну роль можуть зіграти госпрозрахункові курси та школи, не обтяжені ні великим адміністративно-допоміжним персоналом, ні традиціями радянської педагогіки, ні принизливою залежністю від міністерств та відомств.

Юрій ВОЇНОВ,
директор Центру економіко-правового захисту підприємництва;

Віктор КОРОСТЕЛЬОВ,
директор Центру освіти «Фенікс».



Поліцейський: «Дивні ці «совки»: одні везуть речі, а інші — мізки».

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

ЧИ ЗАГРОЖУЄ НАМ ВІДПЛИВ УМІВ?

Як ви ставитеся до фахівців та вчених, котрі виїхали з країни! Опитувані в минулому році по Україні дали таку відповідь (у відсотках): негативно — 29, скоріше негативно, ніж позитивно — 19, скоріше позитивно, ніж негативно — 14 і позитивно — 12 (решта — вагалася).

Єдиної панацеї проти відпливу умів за багато десятиріч існування цього явища в світі так і не знайдено. Відплив умів є наслідком, а не причиною. Чого саме? Про це розмірковують науковці...

Частка негативного ставлення вдвічі більша, аніж позитивного, — така громадська думка про еміграцію фахівців та вчених, яка вже давно в світі має назву «відплив умів». Кількість тих, що від'їжджають з України, вже сягнула майже 100 тисяч на рік, і серед них понад третину становлять дипломовані фахівці. Ми вперше за післявоєнну історію зіткнулися з цим явищем у масовому масштабі. Нині можна констатувати, що еміграція має тенденцію до зростання. Рік тому серед областей України за кількістю тих, що від'їжджають, на 100 тисяч населення, випереджала Чернівецька область — 625 чоловік, за нею йшли Житомирська та Вінницька — по 480 чоловік, а серед міст на першому місці Київ — 543 чоловіка.

Чи можна напевне прогнозувати потік еміграції? Завдання складне хоча б тому, що ми не готові до аналізу цього явища — воно захопило нас зненацька. Друга складність полягає у тому, що статистика не фіксує окремо таку категорію, як науковці. Отже, неясно, наприклад, куди поділися 500 кандидатів наук, які «зникли» в минулому році з академічних наукових установ, скільки з них виїхали за кордон, а скільки перейшли працювати до інших організацій? Ймовірно припустити, що виїзд з національних мотивів (євреї, греки тощо) та соціальних причин (погіршення рівня життя і можливостей працевлаштування) зростатиме. Деякі негативні процеси спричинятимуть до витіснення науковців з тих місць, де вони сьогодні працюють. Так, наука України вже відчуває істотні втрати внаслідок припинення замовлень на програми, дослідження та розробки, що фінансувалися за рахунок колишнього центрального бюджету СРСР. Скорочується фінансування науки за рахунок державного бюджету України, практично згорнуте фінансування оборонних досліджень, питома вага яких в Україні була дуже висока. Не в кращому стані перебувають і ті розробки, які фінансувалися за рахунок власних коштів промислових підприємств, що самі ледве зводять кінці з кінцями.

Хоч би як хто ставився до еміграції, проте слід визнати, що одним із наслідків «відпливу умів» є зменшення елітного інтелектуального прошарку нації. По-друге, це порушення сталого механізму діяльності колективу науковців, яке дезорганізує його діяльність. Отже, втрати внаслідок еміграції, м'яко кажучи, неприємні.

Тут необхідно відразу констатувати, що єдиної панацеї проти цього явища в світі так і не знайдено. Чим же можна запобігти цій небезпеці? Звернімося до початкового досвіду нашого сусіда Росії, яка вже зазнала втрат від інтелектуальної еміграції, що наростає. Там створено і активно діє Національний комітет з проблеми «відпливу умів». Підготовлено для подання до уряду проект Державної програми щодо регулювання інтелектуальної міграції, який окрім власних заходів, передбачає співробітництво з іншими країнами і міжнародними організаціями. Можливо, це треба запозичити.

Наші зусилля мають бути спрямовані на інтеграцію України в розвинуту світову систему співробітництва і в науково-технологічній сфері також. Тобто, на наш погляд, Україна потребує не програми боротьби з «відпливом умів», а розробки та реалізації науково-практичної програми «Інтеграція наукового потенціалу України у світову систему науково-технологічної діяльності». З ефективним просуванням до кінцевої мети цієї програми спадатиме і напруженість з «відпливом умів».

Петро РОМАНЮК,
старший науковий співробітник Інституту світової економіки і міжнародних відносин АН України.

Ігор ЖИЛЯЄВ,
начальник відділу Центру досліджень науково-технічного потенціалу і історії науки імені Г. Доброва АН України.

ВСЮДИ Б ТАК!

Як у Маріуполі і Мар'їнці піклуються про пенсіонерів

Перебуваючи нещодавно на Донеччині, купив у кіоску маріупольську міську газету «Приазовский рабочий» і на першій сторінці прочитав видруковане великими літерами оголошення, яке дещо здивувало: адміністрація, профспілковий комітет і рада трудового колективу металургійного комбінату імені Ілліча зверталися до колишніх своїх кадрових працівників, які перебувають на заслуженому відпочинку, з проханням дати про себе знати, прибути на підприємство, щоб зареєструватися для щомісячної грошової доплати до пенсії. Погодьтеся, не так багато в Україні підприємств, де в нинішню тяжку годину ще й піклуються про «колишніх». А на комбінаті імені Ілліча вирішили так: кожному ветерану праці за повні десять років роботи щомісяця доплачувати до державної пенсії 150 карбованців і додатково по 15 карбованців за кожний відпрацьований рік. Залежно від трудового стажу сума набігає кругленька — від 300 до 1000 купонів.

Цікавлюся: а як на інших підприємствах Маріуполя, цього великого індустріального міста? Виявляється, і в багатьох інших трудових колективах останнім часом теж опрацьовано конкретні програми соціальної допомоги ветеранам. Сприяло цьому прийняте міською Радою народних депутатів, яку очолює народний депутат України Ю. Хотлубей, рішення «Про надання додаткових пільг окремим категоріям громадян». Саме цим документом керівникам і громадським організаціям усіх маріупольських підприємств рекомендовано запровадити по можливості доплати ветеранам до пенсій. І не тільки це. Передбачено й інші пільги пенсіонерам — щодо медичного обслуговування, плати за квартиру і комунальні послуги, забезпечення паливом, товарами першої необхідності тощо.

Значну турботу по соціальному захисту ветеранів праці, інвалідів, учасників війни, сімей загиблих воїнів міськрада взяла безпосередньо на себе. Ось лише деякі витяги з її постанови, з якими, думаю, буде цікаво познайомитися усім керівникам місцевих Рад України:

«Виконкому міської Ради народних депутатів:

— забезпечити по можливості заявки ветеранських організацій щодо надання земельних ділянок ветеранам під сади і городи;

— опрацювати програму розвитку кооперативів і малих підприємств, які використовували б працю інвалідів і ветеранів, передбачивши в ній юридичну і методичну допомогу в матеріально-технічному постачанні, ... пільгах на оподаткування, першочерговому виділенні приміщень, устаткування тощо;

— встановити з 1 липня 1992 року додаткові пільги: інвалідам війни — право на безплатне користування квартирним телефоном, радіоточкою, колективною антеною; учасникам війни — 50-відсоткову знижку на користування цими послугами;

— особам, нагородженим орденами й медалями за самовіддану працю і військові звитяги в роки війни, інвалідам першої і другої груп загального захворювання, а також непрацюючим пенсіонерам — право на безплатне одержання ліків за рецептом лікаря;

— інвалідам війни, які одержали безплатно або на пільгових умовах автомашини, виділяти додатково до норми у вільному продажу 40 літрів бензину на місяць».

Передбачено й ряд інших пільг. Агроторговельне управління міськвиконкому і керівників інших торговельних організацій зобов'язано зберегти і впорядкувати систему торговельного обслуговування інвалідів, ветеранів війни і праці, вжити заходів до поліпшення забезпечення їх промисловими і продовольчими товарами за можливо низькими фіксованими цінами. Є навіть і такий запис: «Інвалідам і учасникам війни надати право на безплатний перегляд фільмів у кінотеатрах міста з ранку і до 13-ї години».

На передбачені своїм рішенням заходи щодо соціального захисту ветеранів міськрада виділила з міського позабюджетного фонду понад мільйон карбованців.

«Ввести в практику міської Ради обов'язкову участь представників громадських ветеранських організацій при розгляді і прийнятті рішень щодо соціального захисту населення міста».

І далі:

«Просити міську раду ветеранів війни і праці, міське і районні товариства інвалідів Великої Вітчизняної війни взяти діяльну участь у виявленні родин і окремих громадян, які гостро потребують конкретної соціальної допомоги.

Надати членам рад ветеранських організацій і комітетів інвалідів право перевірки діяльності підприємств і організацій, покликаних здійснювати пільгове обслуговування трудящих».

Таку ж продуманість, системність, дбайливу турботу про сільських трударів — ветеранів війни і праці довелося спостерігати там же, на Донеччині, в Мар'їнському районі.

В селі Пречистівка звернув увагу: до кожного подвір'я заасфальтовано під'їзд, проведено водогін...

— Тепер ось і газопровід прокладаємо, — каже голова колгоспу І. Горобець. — Пенсіонерів теж не обходимо...

Тут, коли урочисто проводжають ветерана праці на пенсію, вручають йому як подарунок середньомісячний заробіток... Хто як працював, так і одержує: одні по 200—300 карбованців, а інші — до трьох тисяч. Усім колгоспним пенсіонерам безплатно орють присадибну ділянку, завозять паливо, виділяють по 200 кілограмів зерна, олію, крупи, корми для худоби. Щомісяця доплачують до пенсії по 100 карбованців.

У сусідній Павлівці крім названих пільг ввели ще й такі: за кожний відпрацьований у господарстві рік ветеранам додатково нараховується 10 карбованців, а якщо пенсіонер продовжує працювати, його заробітна плата підвищується на 15 відсотків.

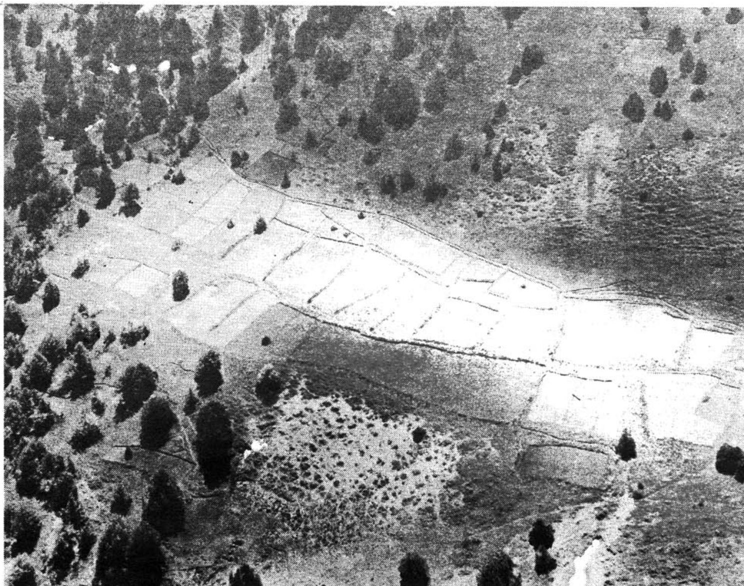
У селі Ново-Михайлівці голова колгоспу імені Тимірязєва Іван Чаус не без гордості показував нам незвичайні соціальні заклади — відділення ветеранів праці у місцевій лікарні, кафе, різні комунальні служби.

Коли ми в колгоспному Будинку культури оглядали музейну експозицію історії села, у вестибюлі зібралося багато літніх людей.

— Це прийшли на репетицію учасники сільського хору ветеранів війни і праці, — пояснив керівник хору Володимир Рибалка.

Виявляється, є ще в Україні села, в яких і в ці тяжкі часи літні люди співають!

Володимир ЧЕРКАС.





ДУРМАН-ТРАВА

ЩОРОКУ В УКРАЇНІ НАРКОТИЧНА ІМЛА ПОГЛИНАЄ СОТНІ ЛЮДЕЙ

Мало не в кожній області країни ділки від наркобізнесу закладають посадки «чортового зілля». Та навіть ці поля не можуть порівнятися з плантаціями опіумного маку, що схований в горах Таджикистану. Спеціальному загону міліції доводиться їх розшукувати і знищувати.

Робити це дедалі важче, бо посадки дурман-трави збільшуються набагато швидше, ніж штат наших співробітників. Тільки в нинішньому році розміри плантацій маку зросли у півтора-два рази, розповідає майор Нормахмад Пармонов, начальник відділу з питань незаконного обороту наркотиків (створений у грудні 1991 року в системі республіканського МВС).

Основним засобом боротьби з цим злом, як і раніше, залишаються коса і серп. Оброблять хлопці за день півгектара, а надвечір глянуть довкруж — ще більше нескошеного маку стоїть. Гербіцид би якийсь винайшли хіміки або принаймні видало б начальство по вогнемету на кожного, — мріють ті, хто у складі оперативних груп веде боротьбу з наркотичними насадженнями. Але одне поки що недосяжне, друге заборонене.

До всіх інших проблем додалася нині зростаюча підтримка місцевим населенням злочинного бізнесу. Дедалі частіше буває, коли цілі кишлаки, від малого до старого, стають на захист плантацій.

— Без маку нам ніяк не прогодувати сім'ю, — пояснюють свою позицію такі «бунтівники». — На колгоспну зарплату багато не накупиш.

Якщо так піде й далі, то не виключено виникнення у Таджикистані добре організованої наркомафії. Нині, на думку Пармонова, діють лише розрізнені групи.

Майже все вирощене у таджицьких горах призначається для продажу на зовнішніх ринках. Переважно — російському і прибалтійському.

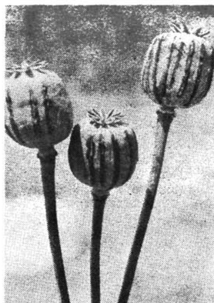
— А в Україну надходить?

— Не так, щоб дуже, — відповів майор. — Там і свого такого «добра» вистачає.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Фото Сергія ЖУКОВА.











АМЕРИКАНЦІ В УКРАЇНІ, УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ

⊙ Колишній льотчик Едвард Рокицький з Флориди та інженер Володимир Тупицький з Нью-Йорка стали вчителями англійської мови для дітей недільної школи при Черкаській обласній організації «Просвіта». У себе вдома вони витримали конкурс на право педагогічної роботи в Україні і склали відповідні іспити. Працюють ці благородні люди з великим бажанням і безплатно. Крім того, Володимир Тупицький передав дитячому відділенню Черкаської районної лікарні пожертву на тисячу доларів. Таку ж суму він переказав Києво-Могилянській академії.

⊙ Молодий, але вже добре відомий кінорежисер об'єднання «Земля» Олесь Янчук привіз до Вашингтона свій художній фільм «Голод-33», який дістав найвищу відзнаку на І Всеукраїнському кінофестивалі в листопаді минулого року.

Показати кінострічку в США Олесь вважає своїм моральним обов'язком, адже в створенні картини брали участь письменник діаспори Василь Барка, історик Джеймс Мейс і українська громада, яка надала Янчуку матеріальну і всіляку іншу підтримку. «Голод-33» буде показано на міжнародному кінофестивалі в Кеннеді-центрі і в Лос-Анджелесі. Це перший фільм з незалежної України на американських кіноекранах, — зазначає місцева преса.

⊙ Підприємець з Флориди Андрій Шмиголь, родом з міста козацької слави Чигирина, вдруге відвідав свою Батьківщину. Він опікується підготовкою до відзначення восени нинішнього року 400-річчя надання Чигирину Магдебурзького права, а також святкуванням у 1995 році 400-річчя з дня народження Богдана Хмельницького.

Пан Шмиголь запропонував місцевій державній адміністрації оригінальний проект відродження гетьманської столиці.

⊙ З великим успіхом пройшли в університетах США цикли лекцій директора Інституту ботаніки Академії наук України академіка Юрія Глеби. На запрошення американських колег група українських учених на чолі з Ю. Глебою працює над спільними розробками в галузі генної інженерії.

СНИТЬСЯ БАТЬКІВЩИНА У ВАШИНГТОНІ

Власний кореспондент «Голосу України» побувала в Сполучених Штатах Америки. У Вашингтоні вона зустрілася з Надзвичайним і Повноважним Послом України в США Олегом Білорусом. А незабаром інтерв'ю з ним продовжилось на Тарасовій горі у Каневі... Власне, і ця, й інші зустрічі журналістки так пов'язані з Америкою та Україною, що в назву сторінки сам «напросився» рушник, що подарувала американцеві українська селянка. Він виявився пророчим і... весільним: по ньому американський гість привів за океан дружину — українку... Втім, читайте.

ПЕРЕБУВАННЯ в американській столиці наближалося до кінця, а я ніяк не могла зустрітися з академіком Олегом Білорусом. — Надзвичайним і Повноважним Послом України в США. На телефонні дзвінки до посольства привітний голос відповідав про зайнятість «амбасадора пана Білоруса». І все ж інтерв'ю відбулося — дякуючи дружині Посла, Ларисі Іванівні, котра врешті зв'язала нас по телефону. Спочатку ми зустрілися на Л-стріт у Вашингтоні. А згодом, несподівано, — у Каневі, куди Посол разом з групою іноземних дипломатів та бізнесменів прибув на Тарасову гору. Тут розкрився інший Олег Білорус — закоханий в рідне слово, поезію, пісню, в Україну.

— Олегу Григоровичу, у пресі опубліковано не одне інтерв'ю з вами про перші кроки молодої української дипломатії в США. А ми поговоримо про те, «що в серці не вмирає». Адже людей завше цікавить не лише постать державного діяча як такого, а скоріше навпаки — як людини, особистості.

— Відчуваю, що це будуть «жіночі» запитання, але я згоден. В Америці до особистого життя, до уподобань, захоплень того чи іншого діяча виявляють не менше зацікавленості, аніж до його політичних поглядів. Бо то ключ...

— Дякую за згоду. І відразу передаю подарунок. Черкаська художниця Тамара Гордова розмалювала для українського посольства в США ось цю писанку. Скільки ліній на ній — стільки шляхів-доріг на землі. Два птахи — то два народи. Один з них передає другому у дзьобі калину. Гарний символ для амбасадора...

— Справді, глибокий зміст. Дякую за дарунок. Він зберігатиметься в амбасаді на почесному місці. А пані Тамарі передавайте подяку і вітання. Вона чудова художниця, ще й моя землячка.

— Ви родом з Черкащини?

— З Жашковом у мене пов'язані дитячі роки і спогади, тому я вважаю цей край батьківщиною. А народився я 1939 року на Київщині, в селі Червона Фастівського району в сім'ї вчителів. Маю двох братів і двох сестер. Моя мама, Валентина Григорівна Білорус, і нині живе в селі, у Ставищенському районі.

— Ваше прізвище і тут, і в Америці викликає чимало запитань...

— Так, завжди мав з ним клопіт, але змінювати не збираюся. Мій рід — корінні поліщуки, а пращур, розповідала бабуся, прийшов колись в Україну з Білорусі, одружився з українкою. Прізвище молодятам дали, не довго ламаючи голову, Білорус. Спочатку дуже дивувались американці: амбасадор України і раптом — Білорус! Тепер звикли. Врешті, не в прізвищі суть.

— З вами у Вашингтоні вся сім'я?

— Тільки дружина. Вона викладала українську і російську мови в Київському інституті культури. Тепер опановує новий «фах» — дружини амбасадора. Діти у нас дорослі. Ігореві 24 роки. Він відслужив у війську, закінчив інститут, займається менеджментом. Його дружина, Марина, теж економіст. Донька Ірина — випускниця Інституту іноземних мов, володіє англійською, французькою, італійською мовами.

— Хоче наздогнати батька?

— Можливо. Я спілкуюся сімома мовами.

— Американські українці зізнавалися, що вони спочатку сумнівалися: Білорус — академік, вчорашній директор Інституту економіки, звідки йому добре знати українську мову?.. Та варто їм було почути ваш виступ в одній з українських громад — думка змінилася вмить. Одна жінка навіть сказала, що закохалася в амбасадора за його гарну мову...

— Дуже дякую. Розумію — це жарт. Я дуже люблю рідне слово, поезію, народну пісню...

— І співаєте?

— Як і кожний українець.

— А є у вас найулюбленіша пісня, Олегу Григоровичу?

— Їх багато. Бо пісень у нашого народу, як зірок на небі. І всі улюблені — ті, що співали мати, сестри, все село. Люблю також пісні на вірші Андрія Малишка — пам'ятаєте бентежно-хвилююче: «Цвітуть осінні тихі небеса...»? А романси на поетичні рядки Олександра Олеся! Чи є щось щемкіше, ніжніше за отой пронизливий гімн коханню: «...Сміються, плачуть солов'ї і б'ють піснями в груди...» Мене хвилює також елегія Бориса Олійника: «Там, де ми відцвіли, там, де наше відтьохкало літо, забіліли сніги, забіліли по цілому світі...» Не знаю, чи покладені ці слова на музику, це була б чудова пісня — рівна «Двом кольорам» Дмитра Павличка.

— Вам, певно, доводилося слухати її у виконанні американки українського походження Квітки Цісик?

— Так. Талановита співачка. І, що особливо вражає, народилася вона в Америці, виростала в англомовному середовищі, а як тонко відчуває українське слово, мелодику! І таких людей тут чимало.

— Олегу Григоровичу, що вам сниться в американській столиці?

— У Вашингтоні мені часто сниться Україна: село мого дитинства, верби, криниця. Я навіть відчуваю запах чебрецю і любистку... Проте це лише одна мить — дипломатові не можна надовго розслаблюватися. Кожний день, кожна година розписана в мене, у нашій амбасаді до 1 січня 1993 року. Нинішній рік — рік України. Її повинні осягнути в світі як незалежну, бо досі вона існувала, в тому числі й для американців, як терра інкогніта — невідома земля...

— Ось так ми непомітно і повернули на круги своя...

— Інакше, напевно, й не можна, щоб тільки про лірику, хоча її й дуже люблю...

— Так, але це вже буде інше інтерв'ю. Спасибі і хай гараздиться вам у житті!

Про час і про себе

ЕКСПРЕС-ІНТЕРВ'Ю

Адріан КЕРОД, архітектор з Вашингтона:

— Щасливий безмежно, що Україна стала незалежною, самостійною державою. Пригадую наш похід Миру два роки тому шляхами України. Тільки мріялось у той час про диво — побачити далеку, але таку рідну українську землю вільною!.. Тоді мені одна старенька жінка з села на Київщині подарувала вишитий рушник. І сказала: «Нашого цвіту, сину, по всьому світу. Хай простелиться цей рушник через океан і об'єднає всю нашу родину». Її слова пророчі. Торік я знову відвідав Україну, Тернопільщину, і... одружився — по «рушничку» привіз додому дружину, Оксану. Тому щасливий я утричі!

Ігор ГАВДЯК, перший заступник голови українського братського союзу з Нью-Йорка:

— На оселі «Верховина» в Глен Спею відбулося річне засідання Головної Ради Союзу. Ми обговорили підсумки праці за рік і програму розвою нашої громади. Одним з головних завдань Союзу є служіння потребам українського народу на рідних землях. Ми взяли під свою опіку дитячу лікарню в Пущі-Водиці, зобов'язалися забезпечити її новітнім медичним обладнанням і медикаментами для лікування жертв чорнобильської трагедії. Союз за співпраці всіх своїх членів доведе цю надзвичайно важливу справу до успішного кінця.

Володимир БІЛЯЇВ, завідуючий українською редакцією радіостанції «Голос Америки»:

— Мені дуже приємно зустрічати в нашій американській господі українського «родича» «Голосу Америки» — «Голос України». Передавайте найщиріші вітання колегам-журналістам і всім нашим слухачам на теренах нашої держави.

Незабаром ми станемо ближче до кожної оселі в Україні — в Києві відкривається українська агенція «Голосу Америки». У зв'язку з цією знаменною подією в нас справ — море. Працюватимемо задля розбудови демократії, утвердження прав людини, зміцнення дружби між нашими народами.

Володимир ДЕМИДЕНКО, будівничий з Балтимора:

— Нам з дружиною по 45 років. Народилися і виросли в Америці, але всім серцем тягнемося до України, до вишневого краю наших батьків. Любимо українську мову, пісню, танець, народне мистецтво. Дуже хотіли б передати нашу любов своїм дітям, але Бог нам їх не послав... Звертаємося до вас з уклінним проханням — запитайте в Україні, можливо, є діточки, котрі лишилися без неньки й тата, ми всиновили б їх, хлопчика і дівчинку двох-трьох років. Маємо добру оселю, достаток. Відгукніться, хто знає таких діточок. Вони будуть у нас щасливими!..

Оксана ПАВЛИКОВИЧ-ЙОНАН, скульптор з Пенсільванії:

— Найщиріша подяка всім моїм друзям в Україні, котрі пам'ятають про мене, котрі допомагали мені минулого літа здійснити велосипедну подорож під назвою «Серце України». Про цю мандрівку в мене лишилися незабутні спогади. Переглядаючи тепер відеокадри, фотознімки, перечитуючи свій щоденник, я ловлю себе на думці, що я ще раз, незважаючи на труднощі, пригоди і незгоди, які траплялися мені в дорозі, вирушила б у чудову країну, де «світає, край неба палає, соловейко в темнім гаї сонце зустрічає»...

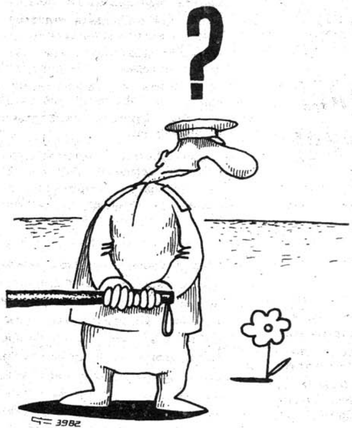


Лідія ТИТАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України» по Черкаській області.



Телефон корпункту в Черкасах 47-12-87.

А СМІХУ БУДЕ!



Жарт номера

Якщо час і працював на нас, то тільки за сумісництвом.

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Реклама «Куреня»

Шановне товариство! Нас з вами нарешті можна привітати — з'явилася чудова нагода посміятися!

Повідомляємо про це на повному серйозі і з усією відповідальністю. Та й куди вже серйозніше — Спілка письменників, «Голос України», журнал «Перець», Держтелерадіокомпанія України, «Сільські вісті», «Молодь України» — лише неповний перелік фундаторів Всеукраїнського фестивалю-конкурсу гумору, що відбудеться у київському палаці культури «Україна» 11—13 вересня.

Спитаєте, чому так нескоро? А ви думали! Фестиваль хоч і веселий, та підготовки потребує серйозної. Тим більш, на ньому буде представлено геть усю палітру гумористичних жанрів. Це й художнє читання, і уривки з п'єс, веселі пісні, танцювальні та музичні номери. Окрім цього, у рамках фестивалю плануються конкурс гумористичних газет та журналів, виставки веселих книжок та сувенірів, словом, чимало цікавого.

Взяти участь у конкурсах можуть усі бажаючі. Якщо, звичайно, надішлють до оргкомітету заяву, де вкажуть, що саме вони виконуватимуть на фестивалі, та анкету (але не просту, а гумористичну!) з докладними відомостями про себе. Оргкомітет, котрий знаходиться за адресою: **252024, м. Київ, вул. Банківська, 2, Всеукраїнський фестиваль гумору (тел. 293-20-34, 293-73-17)**, розгляне всі заяви і надішле запрошення.

Користуючись нагодою, хочемо щиро подякувати спонсорам, чия любов до смішного й дотепного висловилась у цілком серйозній фінансовій підтримці. Насамперед, це генеральний спонсор фестивалю **МП «Ортекс», а також АТ «Колумбус», «Укрінбанк», «Мінолта-Трейдінг-Україна», комерційний банк «Аваль», страхове товариство «Росток», «Востокінвестбанк», Київська універсальна біржа, австрійська фірма «Густа-Фуд», фірма «Грифон». Низький уклін усім їм від шанувальників гумору!**

А тим бізнесменам, хто ще не встиг приєднатися до отакого престижного гурту спонсорів, а заразом і забезпечити собі якнайкращу рекламу на телебаченні, **в газетах та на афішах, повідомляємо наш рахунок: 001141263 в Київській міській дирекції Укрсоцбанку, МФО 322012, Правління Спілки письменників України.**

До зустрічі на фестивалі!

В'ячеслав НАГОРНИЙ,
директор фестивалю.



Побутове

«ОБ'ЯВА»

— Сашко! — гукає мене дружина. — Слухай, я тобі зараз дуже цікаву об'яву прочитаю.

«Молода, вродлива блондинка, ніжна, лагідна, з сучасним поглядом на життя, з почуттям гумору, зріст 160 сантиметрів, матеріально забезпечена...»

— То й що? — пересмикую плечима.

— А далі... слухай далі, — піднімає догори палець жінка. — Далі про тебе написано: «...хоче зустріти мужчину сорока років, зріст 180 сантиметрів, лисуватого, міцно збудованого, інтелігентного, з вищою освітою, який народився під знаком Козерога у рік Бика...». Викапаний ти. Збігається?

— Збігається, — погоджуюся. — Тільки ж я тут при чім?

— Може, й ні при чому, — не заперечує дружина. — Тільки чому ця об'ява висіла на наших дверях?..

Микола ВОЗІЯНОВ.
Мал. Володимира ВАРДІДЗЕВА.

Пародія

ЦЕ БУВАЄ...

Немає світла. Свічка.
Це буває.
Дроти старі. І їм далекий шлях.
Вогонь в печі козацької співає.
Дим на супутниках висить і на зірках.

Вечерю принеси. І трохи чаю,
В якому — чорна ніч і гіркота...
А там — вогню тихенько підспіваєм,
Якщо не обпечем собі вуста...

Тарас ФЕДЮК.
«Елегія».

Немає світла. Свічка серед хати.
Дроти старі. І їм далекий шлях.
І нам би саме впору підспівати
Вогню в печі.
Але проймає страх.

Де я тоді мелодію тягтиму?
І я, і ти охрипнемо за мить.
А що, коли ми вчадієм від диму,
Який чомусь не висить, а висить?
Нам підспівати б...
Але от халепа!

То те, то інше стримує мене...
А раптом грім серед ясного неба?
Тим більше — не таке воно ясне.
А може, чорт у закутку, без світла,
На нас чатує? Знаю, ех, чортяк!..
Чому тремтиш, кохана?
Чом ти зблідла?
Усе гаразд. То я жартую так!

Анатолій БОРТНЯК.
Вінниця.

Усьо чотко!

НА ТОЙ СВІТ

Тюремним коридором простує контролер — так звуться нині колишні наглядачі. Зупиняється біля однієї з камер і, зиркнувши у вічко, відчиняє двері. В'язні саме обідають.

— А, «око» з'явилося, — бурчить зек, на грудях якого витатуйовано могилка з хрестом, а на кисті — літери «МВЛР», що значить: «мене врятує лише розстріл». — Знову баланда пересолена? Певне, якесь тухло поклали. Ми що, не люди? Сам, звісно, такого не жереш.

— Патякай мені! — незлостиво відгукується наглядач. — Так, Бубков — на вихід!

— Уже? — приречено питає інший зек, такий худющий, що, здається, зміг би пролізти крізь щілину у гратах на віконці камери.

— А ти ж що гадаєш, довік тут сидітимеш, на казенних харчах? Пригрівся? Ні, колись мусить бути і край.

— Край? — здригається Бубков.

— Авжеж, наподіяв — тепер відповідай. Власною макітрою. Що зробив, те й заробив.

— Не трусися, всі там будемо, — заспокоює татуйований. — Хто сьогодні, хто завтра. Що судилося, того не оминути.

— Хоч доїсти дайте, — благає Бубков.

— Облиш, хай людина доїсть спокійно, — підтримує співкамерник.—Туди, куди йому світить, не квапляться.

— Таки так, мо', й справді більш не доведеться, — погоджується наглядач. — Нехай уже, напихайся наостанок.

— Наостанок? — схлипнувши, худий тремтячою ложкою висьорбує миску, затим дочиста витирає її хлібом.

— Ну, вилизав? — кепкує охоронець. — Хапай своє майно і гайда!

— Яке там у нього майно? — встрягає татуйований. — Злиднем жив, злиднем і на той світ.

— Ну, прощавай, — звертається до нього Бубков. — Не згадуй лихом.

— Ще колись побачимося,— татуйований зчеплює руки біля підборіддя на зразок схрещених кісток. — Де, де, а там...

Наглядач конвоює в'язня довгими коридорами, виводить на тюремне подвір'я. Під'їздить «воронок». Сумно, наче востаннє, задивившись на мляве весняне сонце, зек сідає в машину; поруч, біля дверцят, влаштовується варта.

Машина жене містом повз голі вітрини порожніх магазинів. Ось черга, голів на двісті, передні гамселять один одного сумками — певне, з'ясовують, хто з них ближче до прилавка. Нарешті, випірнувши з глибокої калюжі й мало не зачепивши розпростертого на землі інваліда, «воронок» гальмує біля пошарпаного будиночка з табличкою «Народний суд».

— Встати, суд іде! — оголошує секретарка.

Входять суддя і народні засідателі, займають свої місця. Вартовий вводить в'язня і веде його до лави підсудних. Суддя бере горішню зі стосу на столі теку:

— Прошу до уваги! Слухається справа з обвинувачення громадянина Бубкова Павла Степановича у вчиненні ним...

— За що?! Таке гокарання! — скрикує Бубков. — Я ще такий молодий! Я ще жити хочу!..

Він намагається вчепитися за стільці, суддівський стіл, двері, та дарма — викрутивши руки за спину, варта витягає його з залу. Якась жалістлива бабуся осіняє його вслід хрестом. «Катюзі — по заслузі!» — схвалюють рішення суду одні. «Має право на апеляцію, у вищу інстанцію — аж до Президента», — коментують інші. «Не врятує», — впевнені треті.

У коридорі суду прислухаються до гвалту, що чується із залу. Там оголошено невеличку перерву перед наступною справою. У дверях з'являється адвокат підсудного.

— Чого він зчинив такий рейвах? — цікавляться в нього. — Певне, вища міра? На той світ?

— Так. На той. Виправдали його, вчисту. На волю випускають. Бідолага!..

Савелій ЦИПІН.

Міні-детектив

БУДНІ ГЕРОЯ

Колишній політрук, майор міліції Іванчук повертався зі служби додому.

— Пробачте, у вас вогника не знайдеться? — звернувся до нього перехожий.

Іванчук витріщився на незнайомця.

— Сірники, питаю, у вас є?

Іванчук тремтячою рукою дістав пістолет і направив його на підозрілого типа.

— Гарна запальничка, у мого приятеля майже така сама!.. — зрадів чоловік.

Іванчук звів курок.

— О-о, та у вас, товаришу майор, руки тремтять, давайте я сам, — чоловік вихопив у Іванчука пістолет.

Він узяв сигарету в зуби, підніс до неї пістолета і натиснув на спусковий гачок. Куля зі зміщеним центром тяжіння рознесла незнайомцеві голову.

Чоловік гепнувся на землю...

Ранком наступного дня, за сніданком, Іванчук з дружиною з інтересом слухали останні новини, в яких швидкий на язик журналіст, смакуючи подробиці вчорашньої надзвичайної події, розповідав про те, як він, майор Іванчук, затримав особливо небезпечного злочинця. Бандит, втікаючи з місця злочину, біг у напрямку пологового будинку, наслідки могли бути непередбачуваними, і тому Іванчуку довелося застосувати зброю.

Потім було позачергове присвоєння звання, підвищення по службі і вручення високої нагороди — за виявлену мужність і героїзм...

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Олега ПОПОВА.

Білорусь.

ПОЧУТЕ МИМОХІДЬ

ЖОДНИХ ВТРАТ

Недбалий господар, викопавши на городі картоплю, урочисто заявив:

— Жодних втрат немає. П'ять відер посадив, п'ять і зібрав.

ОДНАКОВО

Чоловік купує дружині панчохи.

— Які саме ви бажаєте купити? — запитує продавщиця.

— Будь-які. Вона все одно прийде їх міняти.

ЧИ МОДНО!

— Скажіть, будь ласка, блузка, що ви її мені запропонували, зараз модна?

— Остання мода!

— А вона, часом, не линяє?

— Що ви! Три роки висіла на вітрині і не вигоріла!..

ЧИ ВЕЛИКА СІМ'Я!

Учителька запитує в учня:

— Петрику, а велика у вас сім'я?

Я, Галино Іванівно, ще неодружений.

Почув і записав
Михайло
БІЛОКРИНИЦЬКИЙ.

Коротко

СВІЙ БЕНЗИН

Цех уловлювання Криворізького коксохімічного заводу й раніше з відходів-викидів відбирав бензол. Тепер же виникла ідея самотужки виробляти і бензин, щоб забезпечувати пальним бодай власний автопарк.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

ВИМАГАЮТЬ ВТРУЧАННЯ ПРЕМ'ЄРА

На ім'я Прем'єр-міністра В. Фокіна надійшли телеграми від регіональних профспілок гірників Макіївки (Донецька область) та Первомайська (Луганська область). У них висловлюється стурбованість неконструктивною позицією Урядової комісії на переговорах з профспілками по тарифних угодах. Профспілки вимагають особистого втручання Прем'єра.

Власна інформація «ГУ».

МОРСЬКЕ ДИВО

Ця унікальна колекція морських тварин є ровесницею Одеси. Вперше вона демонструвалася на міжнародній виставці в Англії ще 1910 року, нині вдруге з'являється перед масовим глядачем — на цей раз у літературному музеї міста. Колекцію збирали кілька поколінь однієї сім'ї протягом майже двох століть. Нині її зберігає й поповнює медик-пенсіонер Н. Бачковська.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

У «ГЕРМЕСІ» Й НАВКОЛО

Луцький м'ясокомбінат відкрив в обласному центрі фірмовий магазин «Гермес», де щоденно продається 10—12 найменувань ковбас, свинина, яловичина, напівфабрикати, тут же є кафетерій, де продається на розлив навіть французьке вино. Ціни, звісно...

Тим часом з початку нинішнього року в колгоспах, агрофірмах і радгоспах Волині викрадено 45 голів свиней, 25 овець, 8 голів великої рогатої худоби, кілька коней.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

НА НАВЧАННЯ — ДО ЕЛЛАДИ

Незабаром двоє молодих маріупольців — Василь Шамлі та Етері Костава — стануть студентами одного із гуманітарних вузів Греції. Направлення на навчання юнаки отримали на запрошення грецького посольства. А відібрали їх за результатами конкурсу на раді міського грецького товариства із десятків бажаючих. Невдовзі хлопці із Маріуполя відбувають на землю древньої Еллади і після декількох місяців поглибленого вивчення рідної мови стануть студентами вузу.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

ДЗЕРКАЛЬНИЙ СЮЖЕТ

Працівниками позавідомчої охорони дзеркальної фабрики затримано одного з житомирян, який поцупив чотири дзеркала, виготовлені для експорту. Як виявилося, затриманий проходив на підприємстві випробувальний строк на посаду контролера... позавідомчої охорони.

Володимир ЛИЗА.
Житомир.

Поводир «сліпого каравану»

Діти своїх батьків

Сьогодні наш гість — Андрій Сергієнко, син академіка Миколи Марковича Сергієнка, засновника Київського центру мікрохірургії ока.

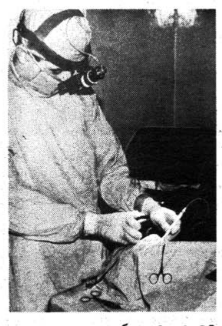
— Андрію, ти лікар-офтальмолог батькового центру. Батько для тебе у досягненні кар'єри виступає в ролі щита чи меча!

— Усе життя я все намагаюся робити сам. Коли вступав до мединституту, дуже просив батька не допомагати мені, дати можливість випробувати свої сили. В інституті зумисне брався за розробки тем, в яких батько розбирається тільки поверхово. Навіть нині у клініці у нас різні напрямки операцій.

— Але сам факт професійної спадковості...

— Блискучий майстер своєї справи може з'явитися тільки в третьому-четвертому поколінні, коли майстерність починає передаватися генами. Батько для мене — база знань, яку я спробую засвоїти й піти далі. Він для мене не лише батько, а й учитель.

— Хто ж він більше: учитель вдома чи батько на роботі!



— У нас є домашній сергієнківський афоризм: на роботі треба працювати, а вдома думати про неї. Так і живемо. Я пам'ятаю часи, коли наш Центр засновувався. Тоді з Києві була кафедра хвороб очей Інституту вдосконалення лікарів. 1978 року батько зробив свої кришталики, які суттєво відрізнялись від усіх попередніх. Взагалі він дивовижна людина, ентузіаст. Я бачив, як він повертався додому стомлений, а вночі вручну виточував кришталики.

— Сьогодні Центр користується саме цією моделлю!

— Так, батькова модель має популярність завдяки легкій імплантації, надійному кріпленню, відсутності післяопераційних ускладнень. Винахід навіть запатентовано в Америці. Хочу сказати, що наш Центр не наслідує Федорова, а працює паралельно з ним.

— Андрію, вибач за некоректне запитання: в клініці часто доводиться брати хабарі!

— Розумієш, пацієнти дякують за операцію. Якщо не візьмеш — страшна образа. Дають чомусь переважно коньяки. Хоч усі прекрасно розуміють, що хірурги взагалі не п'ють. Але коньяк не пропадає марно. Час тяжкий. Доводиться викручуватись, адже медикаментів немає, інструментів теж. Навіть наркозу не вистачає, буває, пацієнт прокидається просто під час операції... Тож ми налагодили бартерний обмін, за той же коньяк.

— Андрію, не у кожного вистачить мужності робити операції. Ти сам людина ризикова!

— В житті — так. А на роботі — це професіоналізм, адже 500 операцій позаду. Мудрість хірурга визначається умінням знайти оптимальне співвідношення між ризиком хвороби і ризиком операції.

— Ми говоримо тільки про роботу. Ти, як і батько — фанат офтальмології!

— Я навіть з дружиною познайомився на роботі. Прийшла робити операцію. До речі, й досі не зробила.

— У тебе є мрія!

— Ти не можеш уявити, яке задоволення, змішане з гордістю, я відчуваю, коли веду на операцію «сліпий караван» — троє-четверо бабусь, тримаючись за мене, ідуть у пітьмі з єдиною метою — хоча б ложку після операції побачити. І я знаю, що за кілька годин вони бачитимуть, і дякуватимуть, і цілуватимуть руку, примовляючи: «Онучку, рідний...». А мрія — робити для пацієнта все, можливе і неможливе, не відводячи очей і не відсилаючи до Федорова!

Розмову вела
Леся ДУБОВА.

Вітаємо!

ОЙ, ЧИЙ ТО КІНЬ БІЖИТЬ?

А біжить кінь і московський, і харківський, і одеський, і навіть голландський. До Києва прибули гості з багатьох країн, близьких і далеких, адже Київському іподрому завтра виповнюється аж 125 років! Чого тут тільки не буде! Ті, хто завітає до «новонародженого», побачать і запорозьких козаків, і лицарів, і розиграші призів, і танці у виконанні чотириногих красенів... Подейкують, що можна буде й покататися і дорослим, і дітям, було б бажання...

Багата історія нашого іподрому: у 1889 році Президентом Київського скакового товариства був барон Георгій Врангель... А за наших часів лише в період з 1954 по 1991 рік тут було встановлено 351 рекорд — з них 35 Всесоюзних і 1 абсолютний. Взагалі, чого тут тільки не було, всього й не перелічиш! І ще й буде та буде. Та все найкраще. І хоч зараз у директора іподрому Павла Бабутіна голова йде обертом — не жарт прийняти і розмістити численних гостей, потурбуватись про нас з вами,— то приємні клопоти. Тож приходьмо завтра на це чудове свято, та побажаймо нашим славним кінноткикам нових рекордів, щастя й здоров'я їм та їхнім чотириногим підопічним, і всього-всього-всього, чого зичать гарним друзям на День народження!..

Власна інформація «ГУ».

Цифровий калейдоскоп

ОЖЕНИТИСЬ — НЕ ЖУРИТИСЬ

Упродовж першого півріччя цього року у Львові зареєстровано 1248 нових сімей. Рекорд — за суботою 6 червня, тоді одружувались 78 пар. Абсолютна більшість сімей (1175) обрали для себе спільне, чоловікове, прізвище, шість жінок та один чоловік обрали подвійні прізвища, ще вісім сімей обрали для себе прізвище дружини. Зустрілася одна пара, що до шлюбу мала однакові прізвища. 141 сім'ю склали однолітки, у 905 сім'ях — чоловіки старші за віком. З різницею 10 і більше років на користь чоловіка утворилося 50 сімей, а навпаки — тільки три. Найбільш «досвідченому» подружжю виповнилося разом 71 рік (дружині — 26, чоловікові — 45, обоє одружилися вперше). Серед наймолодших трьом нареченим було по 15 років, ще 15 дівчат ледве досягли 16 років. Двоє женихів мали по 16 літ, ще десятеро — по 17. Три сім'ї повністю утворено неповнолітніми. 80 відсотків сімей — однонаціональні, переважно — українські. На весільний рушник ставали ще росіяни, білоруси, поляки, євреї, грузини, литовці, латиші, німці, азербайджанці, а також громадяни Канади, США, Польщі, Марокко, Йорданії, Сирії, Кіпру, Ізраїлю. 438 сімей утворили корінні львів'яни, 465 сімей мали у своєму складі одного львів'янина.

Степан БОРУЦЬКИЙ.
Львів.

Культура

«ХЕРСОНЕСЬКІ ІГРИ-92»

Нещодавно представники колишньої однієї шостої частини світового театру (кияни, мінчани, москвичі, петербуржці, катеринбуржці) безтурботно гралися на березі Чорного моря у свої ігри: показували вистави, купалися в морі, сперечалися про власну долю. Свято театру «Херсонеські ігри», започатковане рік тому режисером-життєлюбом Романом Мархолія, хоч не вразило недосяжністю мистецького рівня, виявилось не по-сучасному життєздатним. Учасники фестивалю закликали суспільство підтримати ідею Романа Мархолія — щодо створення на базі севастопольського театру імені Луначарського міжнародного мистецького центру, а також висловили занепокоєння з приводу випадків адміністративного свавілля в театрах України.

Ганна ШЕРМАН.
Севастополь — Київ.

Реалії

БУЙНО КВІТНЕ «ЧЕРЕМШИНА»

У Запоріжжі відкрився валютний магазин «Черемшина». Вже перший день торгівлі засвідчив: долари та дойчемарки у запоріжців є, і вони охоче купують якісні речі. Ось що говорить директор об'єднання «Люкс» облспоживспілки Таїсія Сухих:

— Наші люди заслуговують кращого ставлення до себе з боку працівників прилавка та кращих крамниць. Спочатку ми відкрили магазин «М'ясні делікатеси» і бар «Мармуровий» (до речі, тут найкраща і найдешевша у місті кава). Продуктами торгуємо за купони, а ось у «Черемшині» імпортні речі реалізуємо за валюту. Товарний запас є, облспоживспілка одержує його за бартером з інофірмами. Таким чином плануємо нагромадити кошти для придбання за кордоном сучасного обладнання, технологій для переробки сільгосппродукції.

Протягом 30 хвилин нашої розмови було куплено дві шкіряні куртки. Ціни — на 20 відсотків нижчі від тих, що панують на речовому ринку...

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

Життя Рад

ПОГРОЖУЮТЬ ВІДСТАВКОЮ

Голови сільських і селищних Рад Іршавського, Виноградівського та Хустського районів заявили про готовність колективно піти у відставку в разі нерозв'язання їхніх проблем.

Роботи додалось: запровадження земельної реформи, приватизація, управління комунальним господарством реалізація соціальних завдань та інше. А от зарплата у працівників Рад мало не найнижча на їх територіях.

— На рівні середнього культперсоналу, — скаржились голови Іршавських Рад. — Бюджетні надходження — то мізер, немає службового транспорту тощо.

А непокоять конфесійні питання — на Закарпатті близько 70 населених пунктів, де релігійні громади не дійдуть згоди щодо використання культових споруд.

Та й перспективи майбутніх виборів голів Рад не тішать. Згідно проектів вони обиратимуться таємним голосуванням усієї громадою. Хотіли було, як експеримент, застосувати цю процедуру на Перечинщині, але заперечила Президія Верховної Ради.

На Виноградівщині цього року з 25 голів звільнилось 5, заяви двох розглядали сесії, троє виконують обов'язки тимчасово.

— Якщо Президія Верховної Ради не вживе певних заходів, — вважають голови Іршавської та Виноградівської районних Рад Іван Грицак та Омелян Лиховід, — компетентних працівників замінять випадкові люди, невігласи, і тоді нинішні владні структури очікує сумна доля «паперових господарів».

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

Експрес-н

ПОЗИТИВНЕ

про подання до
радянським ре
няла палата п
гресу США.
нопроект пере
вий 12-мільярд
у Міжнародний
для сприяння
формам у кол
Крім того, буд
мільйонів дола
ції радянської

ОБГОВОРЮ
ВТРУЧАННЯ

Схвалити ре
зволила б заст
Боснії і Герце
печення постав
вантажів, закл
пеки ООН През
Він також заяв
ні Штати вст
дипломатичні
венією, Хорва
Герцеговиною.
Тим часом п
ін—членів НАТ
Брюсселі погод
ти плани відп
сії солдатів

ЗАВЕРШИ
ДОГОВОР

про глобальну
ництва, розро
хімічної зброї
неві дипломат
їн світу. Відп
тривають уже
бачається, що
яка зобов'язує
ну зброю прот
10 років і вст
над відповід
підприємствам
неральна Асам
сання договор
чень 1993 року

ПРЕЗИДЕНТ
ПРЕЗИДЕНТ

Офіційні
Президента
в Загребі. На
но нинішнього
Турджмана, як
сотків голосів
міг вісьмох
годні також м
шені офіційні
ламентських
булися в неді

ПЕРЕВІРЯЮ
НЕЛЕГКО

Чергова гру
ООН прибула
шуків і ліквіт
вого знищенн
ватиме бал
«Скад». Іракс
ли, що не доз
міністерських
гдаді. Одночас
дили Ірак пр
таких заборо
ООН.

Власкори
повідомл

Баку

КОНКУРЕ
ПР

Турецька
друкуватимет
столиці Азер
виходитиме
тиражем 14
але, на відм
го варіанта,
8 полос. У з
в Азербайдж
лодіють лат
том, дві пол
ватимуться
Р

І таке бу

СТЕРЕЖИ
ВІД БАТЬ

Служба на
Вірменії роз
в якій попер
про небезпе
їм під час п
жами респу
ся, почастіш
в різних мі
Союзу азерб
ли на вірмен
ложники і п
ковополонен
своїх бійців
менською ст

Ара
Єреван.

іпого каравану»

тезо відрізнялись від усіх попередніх. Взагалі він дивовижна людина, ентузіаст. Я бачив, як він повертався додому стомлений, а вночі вручну витачував кришталики.

— Сьогодні Центр користується саме цією моделлю!

— Так, батькова модель має популярність завдяки легкій імплантації, надійному кріпленню, відсутності післяопераційних ускладнень. Винахід навіть запатентовано в Америці. Хочу сказати, що наш Центр не наслідує Федорова, а працює паралельно з ним.

— Андрію, вибач за некоректне запитання: в клініці часто доводиться брати хабарі!

— Розумієш, пацієнти дякують за операцію. Якщо не візьмеш — страшна образа. Дають чомусь переважно коньяки. Хоч усі прекрасно розуміють, що хірурги взагалі не п'ють. Але коньяк не пропадає марно. Час такий. Доводиться викручуватись, адже медикаментів немає, інструментів теж. Навіть наркозу не вистачає, буває, пацієнт прокидається просто під час операції... Тож ми налагодили бартерний обмін, за той же коньяк.

— Андрію, не у кожного вистачить мужності робити операції. Ти сам людина ризикова!

— В житті — так. А на роботі — це професіоналізм, адже 500 операцій позаду. Мудрість хірурга визначається умінням знайти оптимальне співвідношення між ризиком хвороби і ризиком операції.

— Ми говоримо тільки про роботу. Ти, як і батько — фанат офтальмології!

— Я навіть з дружиною познайомився на роботі. Прийшла робити операцію. До речі, й досі не зробила.

— У тебе є мрія!

— Ти не можеш уявити, яке задоволення, змішане з гордістю, я відчуваю, коли веду на операцію «сліпий караван» — троє-четверо бабусь, тримаючись за мене, ідуть у пітьмі з єдиною метою — хоча б ложку після операції побачити. І я знаю, що за кілька годин вони бачитимуть, і дякуватимуть, і цілуватимуть руку, примовляючи: «Онучку, рідний...». А мрія — робити для пацієнта все, можливе і неможливе, не відводячи очей і не відсилаючи до Федорова!

Розмову вела
Леся ДУБОВА.

Цифровий калейдоскоп

ОЖЕНИТИСЬ — НЕ ЖУРИТИСЬ

Упродовж першого півріччя цього року у Львові зареєстровано 1248 нових сімей. Рекорд — за суботою 6 червня, тоді одружувались 78 пар. Абсолютна більшість сімей (1175) обрали для себе спільне, чоловікове, прізвище, шість жінок та один чоловік обрали подвійні прізвища, ще вісім сімей обрали для себе прізвище дружини. Зустрілася одна пара, що до шлюбу мала однакові прізвища. 141 сім'ю склали однолітки, у 905 сім'ях — чоловіки старші за віком. З різницею 10 і більше років на користь чоловіка утворилося 50 сімей, а навпаки — тільки три. Найбільш «досвідченому» подружжю виповнилося разом 71 рік (дружині — 26, чоловікові — 45, обоє одружилися вперше). Серед наймолодших трьом нареченим було по 15 років, ще 15 дівчат ледве досягли 16 років. Двоє женихів мали по 16 літ, ще десятеро — по 17. Три сім'ї повністю утворено неповнолітніми. 80 відсотків сімей — однонаціональні, переважно — українські. На весільний рушник ставали ще росіяни, білоруси, поляки, євреї, грузини, литовці, латиші, німці, азербайджанці, а також громадяни Канади, США, Польщі, Марокко, Йорданії, Сирії, Кіпру, Ізраїлю. 438 сімей утворили корінні львів'яни, 465 сімей мали у своєму складі одного львів'янина.

Степан БОРУЦЬКИЙ.

Львів.

Життя Рад

ПОГРОЖУЮТЬ ВІДСТАВКОЮ

Голови сільських і селищних Рад Іршавського, Виноградівського та Хустського районів заявили про готовність колективно піти у відставку, в разі нерозв'язання їхніх проблем.

Роботи додалось: запровадження земельної реформи, приватизація, управління комунальним господарством реалізація соціальних завдань та інше. А от зарплата у працівників Рад мало не найнижча на їх територіях.

— На рівні середнього культперсоналу, — скаржились голови Іршавських Рад. — Бюджетні надходження — то мізер, немає службового транспорту тощо.

А непокоять конфесійні питання — на Закарпатті близько 70 населених пунктів, де релігійні громади не дійдуть згоди щодо використання культових споруд.

Та й перспективи майбутніх виборів голів Рад не тішать. Згідно проектів вони обиратимуться таємним голосуванням усією громадою. Хотіли було, як експеримент, застосувати цю процедуру на Перечинщині, але заперечила Президія Верховної Ради.

На Виноградівщині цього року з 25 голів звільнилось 5, заяви двох розглядали сесії, троє виконують обов'язки тимчасово.

— Якщо Президія Верховної Ради не вживе певних заходів, — вважають голови Іршавської та Виноградівської районних Рад Іван Грицак та Омелян Лиховід, — компетентних працівників замінять випадкові люди, невіглаÑи, і тоді нинішні владні структури очікує сумна доля «паперових господарів».

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

Експрес-новини

ПОЗИТИВНЕ РІШЕННЯ

про подання допомоги колишнім радянським республікам прийняла палата представників конгресу США. Відповідний законопроект передбачає додатковий 12-мільярдний внесок США у Міжнародний валютний фонд для сприяння економічним реформам у колишньому СРСР. Крім того, буде виділено 790 мільйонів доларів для ліквідації радянської ядерної зброї.

ОБГОВОРЮЄТЬСЯ «СИЛОВЕ» ВТРУЧАННЯ

Схвалити резолюцію, яка дозволила б застосування сили в Боснії і Герцеговині для убезпечення поставок гуманітарних вантажів, закликав Раду Безпеки ООН Президент США Буш. Він також заявив, що Сполучені Штати встановлять повні дипломатичні відносини із Словенією, Хорватією, Боснією і Герцеговиною.

Тим часом представники країн — членів НАТО на засіданні в Брюсселі погодилися опрацювати плани відправлення до Боснії солдатів країн Заходу.

ЗАВЕРШИ[illegible]РОБОТУ [illegible]Д ДОГОВОР[illegible]

про глобальну заборону виробництва, розробки і зберігання хімічної зброї мали вчора в Женеві дипломати з багатьох країн світу. Відповідні переговори тривають уже 24 роки. Передбачається, що проект угоди, яка зобов'язує знищити хімічну зброю протягом найближчих 10 років і встановити контроль над відповідними хімічними підприємствами, розгляне Генеральна Асамблея ООН. Підписання договору намічене на січень 1993 року.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЛИШИВСЯ ПРЕЗИДЕНТОМ

Офіційні [illegible]дсумки в[illegible]ів Президента [illegible]рватії огол[illegible]но в Загребі. На цю посаду обрано нинішнього главу держави Турджмана, який здобув 57 відсотків голосів виборців і переміг вісьмох кандидатів. Сьогодні також мають бути оголошені офіційні результати парламентських виборів, що відбулися в неділю.

ПЕРЕВІРЯ[illegible] [illegible]БУ[illegible] НЕЛЕГКО

Чергова група інспекторів ООН прибула до Іраку для пошуків і ліквідації зброї масового знищення. Вона розшукуватиме балістичні ракети «Скад». Іракські власті заявили, що не дозволять інспекції міністерських будинків у Багдаді. Одночасно США попередили Ірак про недопустимість таких заборон для інспекторів ООН.

Власкори повідомляють

Баку

КОНКУРЕНТ МІСЦЕВОЇ ПРЕСИ

Турецька газета «Заман» друкуватиметься віднині й у столиці Азербайджану. Вона виходитиме двічі на тиждень тиражем 14 тисяч примірників, але, на відміну від турецького варіанта, матиме не 16, а 8 полос. У зв'язку з тим, що в Азербайджані ще не всі володіють латинським алфавітом, дві полоси газети друкуватимуться кирилицею.

Ровшан АЛІЄВ.

І таке буває

СТЕРЕЖИСЬ ДАЛЕКО ВІД БАТЬКІВЩИНИ!

Служба національної безпеки Вірменії розповсюдила заяву, в якій попереджає громадян про небезпеку, що загрожує їм під час пересування за межами республіки. Виявляється, почастішали випадки, коли в різних містах колишнього Союзу азербайджанці нападали на вірменів, брали їх у заложники і потім уже як військовополонених обмінювали на своїх бійців, захоплених вірменською стороною.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Єреван.

Подія тижня: коментар спецкора відділу зарубіжної інформації

ВЛІВО СТЕРНО ЧИ ВПРАВ

Такого рішення Президентів України та Росії щодо Чорноморського флоту не чекав ніхто. Воно було таке непрогнозоване, що змусило здивуватися не тільки західних спостерігачів, але навіть деяких членів делегацій, які брали участь у ялтинських переговорах. Кравчук і Єльцин ще раз підтвердили, що в скрутних ситуаціях вони вміють діяти нестандартно, поза будь-якими схемами.

Ялтинські домовленості аж ніяк не можна розглядати поза контекстом тих політичних реалій, які нині складаються у двох країнах. Зокрема, розклад політичних сил в Росії тільки до певної межі дозволяв Борису Єльцину діяти так, як він би хотів. Адже московські «ура-патріоти» готові були враз нагадати йому його ж слова, що «Чорноморський флот є, був і буде російський». Президент Кравчук в ситуації, коли більшу частину флоту контролюють російські військові, агресивність адміралів Росії зростає, а становище Криму залишається тривожним, великого поля для маневру не мав. Тому сторони, розуміючи, що методами силового тиску проблему не розв'язати, а будь-який різкий крок міг би спричинити нові політичні катаклізми, знайшли відносно прийнятний як для України, так і для Росії варіант. Це розв'язання, за словами першого заступника голови українського парламенту Василя Дурдинця, не було ідеальне. Однак, на його думку, ми тепер маємо можливість будувати справжній український флот.

Світові інформаційні агентства стримано відреагували на ялтинську зустріч, але у більшості повідомлень зазначалося, що завдяки цим переговорам вдалося зняти напруження у російсько-українських відносинах. **Французька «Ліберасьон»** вважає: **«Військова база у Севастополі протягом трьох років буде використовуватися** двома країнами, [...] не може не радіт[...] в такий спосіб з[...] присутність в К[...] раді і Україна[...] буде там тимчас[...]

У той же час [...] літики наголошу[...] му, що ялтинська [...] клавши розв'я[...] проблеми на три[...] ністю не розв'я[...] би яка добра бу[...] папері, на практ[...] тиме безліч про[...] ж ялтинський [...] можна вважати [...] альним кроком [...] миса який сприя[...] занню чорномор[...] ла.

Разом з тим [...] люється побоюва[...] да про тимчасове [...] користання флоту [...] тягнути Україну [...] лежність від су[...] жави. Адже виг[...] почином на яком[...] можна програти [...] ньому. Цей остра[...] на нестабільніст[...] ситуації в Росії [...]

До уваги парламенту

БІЛОРУСЬ ПРО СВОЇХ ПОДБАЛА. А УКРАЇНА?

Нещодавно повітряним спецрейсом Душанбе — Мінськ доставлена перша група військовослужбовців (більше як 150 білоруських хлопців), які відбували строкову службу на таджикистано-афганському кордоні.

«Ми не збираємося ризикувати життям наших земляків, що з веління долі опинилися в «гарячих» точках. За рішенням уряду республіки їх відкликали, і вони завершать службу в Білорусі», — заявив представник білоруських прикордонних військ, котрий керував цією важливою місією. Він також додав, що найближчим часом до Таджикистану буде направлено ще кілька військово-транспортних літаків, щоб забрати солдатів-білорусів, які ще там залишились. Безсумнівно, після цієї звістки зітхнуть з полегшенням у багатьох домівках Мінська, Гомеля, Бобруйська. І, можливо, відчують гірку образу в родинах Києва, Одеси, Миколаєва, Кривого Рогу, де чекають синів, які несуть вахту на далеких і небезпечних рубежах. Ще і ще раз материнські серця спитають: чому ж ніхто не потурбується про наших дітей?

За деякими даними на заставах Таджикистану сьогодні проходить службу близько 500 хлопців, призваних з території України. Це, в основному, ті, що давно служать, оскільки ще з осені минулого року сюди більше не направляли українських новобранців.

Ситуація на кордоні Афганістану та Таджикистану загострилася настільки, що захищатися доводиться не лише від афганських порушників, а й часом і від місцевих. Неодноразово з'являлися їхні пікети біля застав з вимогою віддати зброю. Бували випадки, коли прикордонників брали в заложники. Дедалі частіше хлопці потрапляють під обстріл під час затримання порушників з того й другого боку.

Слід віддати належне командирам: у критичних ситуаціях з можливих варіантів вони вибирають той, коли воїни-прикордонники, їхні підлеглі ризикують мінімально. Та все ж дурна куля, хай зрідка, таки знаходить собі жертву. Нещодавно вона обірвала життя Руслана Чудного, 18-річного хлопчини з Одеси. За яку Батьківщину він загинув?

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Презентації

ВЧАТЬ КОРЕЙСЬКУ В УЗБЕКИСТАНІ

КОРЕЙСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОСВІТИ ВІДКРИВСЯ НЕДАВНО В ТАШКЕНТІ. Його очолив представник міністерства освіти Південної Кореї Ан Же Сіка. Як відомо, нині в Узбекистані живе близько 200 тисяч корейців. Багато хто з них відірвався від своєї національної культури, мови, звичаїв. Наново створений центр приймає усіх бажаючих на навчання та підвищення кваліфікації, але в першу чергу викладачів корейських шкіл. А їх нині в республіці близько 50. Ан Же Сіка був приємно здивований, коли дізнався, що у двох вузах Узбекистану, педагогічному та сходознавства, працюють відділення корейської мови. Він сказав, що Центр, крім усього, покликаний сприяти налагодженню взаємного обміну студентами.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

[...] Як повідомило [...] Р. Попадюк зустр[...] ранів війни в Аф[...] линським та голов[...] вах інвалідів В. С[...] шляхах розвитку [...] інськими організа[...]

Наступного дня [...] України генерал-[...] полковника ВПС [...] ковим аташе в У[...] канські офіцери [...] відатимуть, зокре[...] співробітництва, [...]

Р. Попадюк пер[...] інському урядові [...] ськової академії [...] ВПС США у Нью-[...]

Посол також [...] міністрові оборон[...] старшого лейтена[...] жаних під час об[...] в Сараєво.

ХОЧ НА

Автомобіль — [...] своє підтверджен[...] не знають, хто та[...] у далекому Єгип[...] коли готовий їхат[...] ся до місця. Тод[...] ним салоном і тіс[...]

Подія тижня: коментар спецкора відділу зарубіжної інформації

ВЛІВО СТЕРНО ЧИ ВПРАВО?

Такого рішення Президентів України та Росії щодо Чорноморського флоту не чекав ніхто. Воно було таке непрогнозоване, що змусило здивуватися не тільки західних спостерігачів, але навіть деяких членів делегацій, які брали участь у ялтинських переговорах. Кравчук і Єльцин ще раз підтвердили, що в скрутних ситуаціях вони вміють діяти нестандартно, поза будь-якими схемами.

Ялтинські домовленості аж ніяк не можна розглядати поза контекстом тих політичних реалій, які нині складаються у двох країнах. Зокрема, розклад політичних сил в Росії тільки до певної межі дозволяв Борису Єльцину діяти так, як він би хотів. Адже московські «ура-патріоти» готові були враз нагадати йому його ж слова, що «Чорноморський флот є, був і буде російський». Президент Кравчук в ситуації, коли більшу частину флоту контролюють російські військові, агресивність адміралів Росії зростає, а становище Криму залишається тривожним, великого поля для маневру не мав. Тому сторони, розуміючи, що методами силового тиску проблему не розв'язати, а будь-який різкий крок міг би спричинити нові політичні катаклізми, знайшли відносно прийнятний як для України, так і для Росії варіант. Це розв'язання, за словами першого заступника голови українського парламенту Василя Дурдинця, не було ідеальне. Однак, на його думку, ми тепер маємо можливість будувати справжній український флот.

Світові інформаційні агентства стримано відреагували на ялтинську зустріч, але у більшості повідомлень зазначалося, що завдяки цим переговорам вдалося зняти напруження у російсько-українських відносинах. **Французька «Ліберасьон» вважає: «Військова база у Севастополі протягом трьох років буде використовуватися двома країнами, а від цього не може не радіти Росія, яка в такий спосіб зберігає свою присутність в Криму. Але радіє і Україна, бо Росія буде там тимчасово».**

У той же час західні аналітики наголошують на тому, що ялтинська угода, відклавши розв'язання цієї проблеми на три роки, повністю не розв'язала її. Хоч би яка добра була угода на папері, на практиці поставатиме безліч проблем. І все ж ялтинський компроміс можна вважати другим реальним кроком після Дагомиса який сприятиме розв'язанню чорноморського вузла.

Разом з тим нині висловлюється побоювання, що угода про тимчасове спільне використання флоту може затягнути Україну в нову залежність від сусідньої держави. Адже вигравши перепочинок на якомусь етапі, можна програти в майбутньому. Цей острах, з огляду на нестабільність політичної ситуації в Росії, має деяке підгрунтя. Однак сподіватимемося, що Президенти обрали вірний курс, а ми, хай і дрібними кроками, все ж таки дійдемо до бажаного: Україна матиме свій флот на Чорному морі. Треба підкреслити ще один бік проблеми, яку розглядають. Глибоко символічним є те, що в переддень річниці атомного бомбардування Хіросіми Президенти України і Росії ще раз заявили про прагнення сторін створити на Чорному морі без'ядерну зону.

Ялтинська зустріч за своїм незвичним духом нагадувала переговори лідерів двох держав у Біловезькій пущі. Проте на цей раз в Криму не було Станіслава Шушкевича. Та він про себе нагадав. Не вимагаючи для своєї держави кораблів, глава білоруського парламенту заявив, що долю Чорноморського флоту повинні були б вирішувати лідери усіх держав СНД.

Тарас ПЕТРІВ.

До уваги парламенту

БІЛОРУСЬ ПРО СВОЇХ ПОДБАЛА. А УКРАЇНА?

Нещодавно повітряним спецрейсом Душанбе — Мінськ доставлена перша група військовослужбовців (більше як 150 білоруських хлопців), які відбували строкову службу на таджикистано-афганському кордоні.

«Ми не збираємося ризикувати життям наших земляків, що з веління долі опинилися в «гарячих» точках. За рішенням уряду республіки їх відкликали, і вони завершать службу в Білорусі», — заявив представник білоруських прикордонних військ, котрий керував цією важливою місією. Він також додав, що найближчим часом до Таджикистану буде направлено ще кілька військово-транспортних літаків, щоб забрати солдатів-білорусів, які ще там залишилися. Безсумнівно, після цієї звістки зітхнуть з полегшенням у багатьох домівках Мінська, Гомеля, Бобруйська. І, можливо, відчують гірку образу в родинах Києва, Одеси, Миколаєва, Кривого Рогу, де чекають синів, які несуть вахту на далеких і небезпечних рубежах. Ще і ще раз материнські серця спитають: чому ж ніхто не потурбується про наших дітей?

За деякими даними, на заставах Таджикистану сьогодні проходить службу близько 500 хлопців, призваних з території України. Це, в основному, ті, що давно служать, оскільки ще з осені минулого року сюди більше не направляли українських новобранців.

Ситуація на кордоні Афганістану та Таджикистану загострилася настільки, що захищатися доводиться не лише від афганських порушників, а й часом і від місцевих. Неодноразово з'являлися їхні пікети біля застав з вимогою віддати зброю. Бували випадки, коли прикордонників брали в заложники. Дедалі частіше хлопці потрапляють під обстріл під час затримання порушників з того й другого боку.

Слід віддати належне командирам: у критичних ситуаціях з можливих варіантів вони вибирають той, коли воїни-прикордонники, їхні підлеглі ризикують мінімально. Та все ж дурна куля, хай зрідка, таки знаходить собі жертву. Нещодавно вона обірвала життя Руслана Чудного, 18-річного хлопчини з Одеси. За яку Батьківщину він загинув?

Юрій КУШКО.

Душанбе.

У дипломатичних колах

Як повідомило Посольство США в Україні, 4 серпня Посол Р. Попадюк зустрівся з керівниками української асоціації ветеранів війни в Афганістані «Контингент» В. Теряником, В. Оглоблинським та головою підкомісії Верховної Ради України у справах інвалідів В. Севастьяновим. Сторони, зокрема, обговорили шляхи розвитку співробітництва між американськими та українськими організаціями ветеранів.

Наступного дня Р. Попадюк зустрівся з міністром оборони України генерал-полковником К. Морозовим і представив йому полковника ВПС США П. Денегу, призначеного першим військовим аташе в Україні, та аташе армії Ф. Буларда. Ці американські офіцери, акредитовані при українському уряді, відповідатимуть, зокрема, за розвиток двостороннього військового співробітництва, реалізацію в Україні програми міжнародної військової освіти, інших взаємовигідних програм.

Р. Попадюк передав К. Морозову офіційну пропозицію українському урядові провести конкурс кандидатів на вступ до військової академії Сполучених Штатів у Вест-Пойнті та академії ВПС США у Нью-Йорку, штат Колорадо.

Посол також скористався нагодою, щоб особисто передати міністрові оборони України свої співчуття з приводу смерті старшого лейтенанта С. Топіхи, який помер від поранень, одержаних під час обстрілу українського миротворчого контингенту в Сараєво.

Погляд



ХОЧ НА ПАЛИЧЦІ ВЕРХИ

Автомобіль — не розкіш, а засіб пересування. Це знаходить своє підтвердження не лише у нас, а й у тих країнах, де знати не знають, хто такий Остап Бендер. НА ЗНІМКУ: приміром, як у далекому Єгипті. Громадянам цієї країни теж знайомий стан, коли готовий їхати хоч на паличці верхи, аби скоріше дістатися до місця. Тоді не доводиться вибирати між комфортабельним салоном і тісним багажником. Сідаєш, куди беруть.

Фото ІТАР — ТАРС.

Презентації

ВЧАТЬ КОРЕЙСЬКУ В УЗБЕКИСТАНІ

КОРЕЙСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОСВІТИ ВІДКРИВСЯ НЕДАВНО В ТАШКЕНТІ. Його очолив представник міністерства освіти Південної Кореї Ан Же Сіка. Як відомо, нині в Узбекистані живе близько 200 тисяч корейців. Багато хто з них відірвався від своєї національної культури, мови, звичаїв. Наново створений центр приймає усіх бажаючих на навчання та підвищення кваліфікації, але в першу чергу викладачів корейських шкіл. А їх нині в республіці близько 50. Ан Же Сіка був приємно здивований, коли дізнався, що у двох вузах Узбекистану, педагогічному та сходознавства, працюють відділення корейської мови. Він сказав, що Центр, крім усього, покликаний сприяти налагодженню взаємного обміну студентами.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Спорт

ОБЕРЕЖНО: ДІТИ!

Важко живеться сьогодні всім. Але, мабуть, найгірше дітям. Особливо тим, хто серйозно подружився зі спортом. А ще конкретніше — вихованцям профспілкових ДЮСШ. Якщо спортшколи Міносвіти мають більш-менш пристойні умови для тренувань і змагань, то їхні «профспілкові брати» сьогодні особливо гостро відчувають удари долі.

Приміром, у Києві з 28 профспілкових спортивних навчальних закладів залишилося, причому без надій на світле майбутнє, 12 шкіл. Шістнадцять, як ви вже здогадалися, протягом останнього часу припинили існування. Більше сотні тисяч дітей одного похмурого дня опинилися на вулиці.

Зрозуміло, батьки і тренери, самі юні «олімпійські надії» не сиділи склавши руки. Весною вони пікетували будинки Верховної Ради і Київміськради. Тоді наче подіяло: відбулося розширене засідання із залученням представників міністерств, відомств, тренерів, організоване постійною Комісією Верховної Ради у справах молоді. Говорили багато і палко але ситуація не поліпшилася ані на йоту. Була, мов холостий постріл, серія публікацій в газетах. Потім група київських тренерів звернулася з листом до Верховної Ради, який було передано через народного депутата Олександра Гудиму. І знову, як у тій пісні, тиша навкруги.

Скажімо, хокейна спеціалізована дитячо-юнацька спортшкола «Сокіл», за прогнозом фахівців, протримається до першого вересня. А там... Сьогодні оренда льоду п'ять тисяч карбованців (!) за годину. На день — 40 тисяч. Робочий місяць у юних хокеїстів триває 30 днів. От і порахуйте, скільки коштує крига. А оренда приміщень, амуніція, зарплата тренерам?..

До речі, є прекрасна постанова (№ 292, від 21.03.1992 року) виконавчого комітету Київської міської Ради народних депутатів та президії Київської міської ради профспілок, яку підписали пани Г. Данькевич і М. Верес. У ній, зокрема, передбачається звільнення від податків та плати в державний бюджет культурно-освітніх та фізкультурно-оздоровчих установ та організацій профспілок міста. Заохочуватимуться підприємства і установи і звільнятимуться від податків кошти, які вони спрямовуватимуть на розвиток фізкультури і спорту. Є і багато інших розумних рішень, які... не виконуються.

На недавній зустрічі з олімпійцями иєва, які вирушали до Барселони, представник Президента в місті І. Салій говорив атлетам багато теплих слів. У присутніх склалося враження, що Іван Миколайович — палкий прихильник фізкультури і спорту. Але окремі спортсмени казали: «Напередодні наступної Олімпіади, яка, до речі, пройде вже через два роки, взимку 1994-го, подібної зустрічі може й не статися. Спортсменів у Києві... не буде». І вони не далекі, схоже, від істини. Підрубується коріння потрібної справи — дитячий спорт.

Батьки юних прихильників спорту, які поки що відвідують профспілкові ДЮСШ, провели збори. На них вирішили в дні святкування річниці незалежності України вдатися до крайніх заходів: оголосити голодовку дітей і дорослих на Хрещатику.

Це не шантаж, а жест відчаю. Не може сьогодні жодна трудова сім'я платити за навчання дитини в ДЮСШ близько 20 тисяч купонів на місяць, як пропонує дехто з «розумників». Бо, мовляв, на Заході спортивні захоплення своїх чад фінансують «предки». Це, пробачте, насмішка. У нас справу може і повинна врятувати держава. Якщо їй, звісно, не байдуже здоров'я нації.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ПОНЕДІЛОК

10 серпня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Художній фільм «Про кохання говорити не будемо».
9.40 Мультфільми.
10.20 М. Лисенко. «Тарас Бульба». Вистава Національного театру опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка. У перерві — УТН.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Сонячне коло.
16.35 Науково - популярний фільм «Сліди поколінь в пам'ятниках Києва».
17.05 Канал «Д».
18.05 Духовна хорова спадщина М. Леонтовича.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільми.
19.30 Хто ми...
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Кінозустрічі.
23.45 УТН.
0.00 Художній телефільм «Меланхолійний вальс».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 «Байкальські старі». Документальний телефільм.
9.10 «Статуетка Фідія». Художній телефільм.
10.10 Нове покоління вибирає.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
13.10 Телемікст.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Відпочивай.
14.40 «Мої люди». Художній телефільм.
15.45 Фільм — дітям. «Пригоди Електроніка». 1 серія.
17.00 Новини.
17.25 Прощальні миті Олімпіади.
17.55 НЕП.
18.25 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Морозиво без вафель».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра музичного телефільму «Зірки російського балету». Фільм 3.
21.45 Концерт С. Пенкіна.
22.45 Бомонд.
23.00 Новини.
23.25 Лімпопо.
23.55 Костянтин Вагинов. Метаморфози долі.
0.20 «Сніг у траурі». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ». II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Час ділових людей.
7.50 XX століття у кадрі і за кадром.
8.50 Майстри сатири. «Знайшли час сміятися...»
9.45 У пошуках загубленої гідності.
10.25 Тема з варіаціями. «Сьома симфонія» Д. Д. Шостаковича. Документи. Спогади.
11.10 «Заложниця». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Для дітей. «Морський вовк». Лялькова вистава.
14.05 Документальний телефільм.
15.00 Співають сестри Тельнюк.
15.10 Живе слово.
16.00 Камерний концерт.
16.30 Там-там-новини.
16.45 Т.Ін.Ко.
17.00 ТрансРосефір.
17.45 Наш сад.
18.15 Київська панорама.
18.35 Телебіржа інформує.
18.45 Грає А. Винокуров.
19.00 Вісті.
19.20 Детектив по понеділках. «Скляний лабіринт». Художній фільм.
21.00 Музичний фільм «Жити — це співати».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 На екрані — Америка. Випуск 3.
22.50 Фільм-вистава «Очима Сатани».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.35 Мультфільм.
14.00 Худ. фільм «Оповідь про те, як цар Петро арапа одружив».
15.45 Музика.
19.10 Мультфільм.
19.20 Худ. фільм «Не сумуй!».
20.55 Музика.
21.10 Мультфільм.
21.20 Худ. фільм «Їх поміняли місцями».

ВІВТОРОК

11 серпня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Художній фільм «Спокуса Дон Жуана».
10.25 Перлини душі народної.
11.00 Г. Тютюнник. «Коріння». Телевистава.
11.50 Фільм-концерт «Кобзо моя».
12.50 УТН.
13.05 Доброго вам здоров'я. Аптека Зубицьких.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.25 Фільм «Школа спектралізму».
16.55 Народні привітання. Концерт ансамблю «Калина».
17.30 Джокер. Ігрова програма.
18.15 Любителям оперети. (Г. Васильєв).
18.30 Мультфільм.
19.00 УТН.
19.10 Концерт учнів студії Національного ансамблю танцю України ім. П. Вірського.
19.30 Міжнародна програма.
20.30 Співає Г. Солоничка.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 «Один день з польським Поліссям». Фольклорна програма.
22.20 Художній фільм «Білий птах з чорною відзнакою».
23.50 УТН.
0.05 Українські музичні фестивалі.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 «Багаті теж плачуть».
9.05 Мультфільм.
9.55 Прем'єра художнього телефільму «Бажання співати». 1 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Зірки російського балету». Фільм 3.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Це було... було...
14.45 «Мої люди». Художній телефільм. 2 серія.
15.50 Казки та притчі народів різних країн.
15.55 Фільм — дітям. «Пригоди Електроніка». 2 серія.
17.00 Новини.
17.25 Студія «Політика» показує: «Третій стан».
17.55 Крещендо.
18.15 «Багаті теж плачуть».
19.00 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телефільму «Бажання співати». 1 серія.
21.45 Чорний ящик.
22.25 Клуб «Жива вода». У перерві — Новини.
23.45 «Мої люди». Художній телефільм. 1 та 2 серії.

КАНАЛ «РОСІЯ». II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Час ділових людей.
7.50 Без ретуші.
8.45 «Запрошення до свята». Відкриття республіканського центру російського фольклору.
9.05 Документальна панорама.
10.05 Дозвілля.
10.20 Тема з варіаціями. «Гори, гори ясно».
11.05 «Співучасники». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Вас запрошує оперета.
15.00 Телебіржа.
15.30 Мульти-пульти.
16.00 Студія «Рост».
16.30 Там-там-новини.
16.45 Т.Ін.Ко.
17.00 Повість в літографіях Віктора Вільнера.
17.30 Могикани. Михайло Баршников.
18.00 Парламентський вісник.
18.15 Київська панорама.
18.35 Співає В. Зінкевич.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра багатосерійного телефільму «СРСР — США: велика гра». Фільм 1. (Франція—Іспанія).
20.30 Телефільм «Тільки удвох».
21.50 Фільм-концерт «Вже сурми заграли».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 Б. Лятошинський. Опера «Золотий обруч».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.20 Мультфільм «Аліса в країні чудес».
14.10 Худ. фільм «Транссибірський експрес».
15.45 Музика.
19.20 Мультфільм.
19.30 Худ. фільм «Мертвий сезон».
21.50 Музика.
22.00 Худ. фільм «Смертельна помилка».

СЕРЕДА

12 серпня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Свічадо.
10.30 Художній фільм для дітей «Вундеркінд».
11.55 УТН.
12.10 Кінозустрічі.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Старти надій.
16.35 Звучать українські народні мелодії.
17.00 Науково - популярний фільм «Козак — душа правдивая...»
17.30 В органному залі.
18.00 Мультфільм.
18.15 Телефан.
19.00 УТН.
19.10 Старовинні мініатюри.
19.30 Авансцена. Коломийський драматичний театр.
20.35 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Привіт, Маріє. VI відбірковий тур фестивалю української популярної музики.
22.20 Г. Хоткевич. «Гуцульський рік». Вистава Коломийського драматичного театру. У перерві — УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 «Багаті теж плачуть».
9.50 Мультфільм.
9.55 Прем'єра художнього телефільму «Бажання співати». 2 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
13.10 Телемікст.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Сьогодні і тоді.
14.50 «Беноні та Роза». Художній телефільм. 1 серія.
15.55 Фільм — дітям. «Пригоди Електроніка». 3 серія.
17.00 Новини.
17.20 Студія «Політика» показує: «Нагадування про майбутнє».
17.40 Книжковий двір.
18.20 «Багаті теж плачуть».
19.05 Г. Бурбуліс бере інтерв'ю у Г. Бурбуліса з допомогою В. Познера.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телефільму «Бажання співати». 2 серія.
21.45 Честь маю... Розвідка. Передача 1.
22.15 Фермата.
22.40 Вечірній альбом.
23.00 Новини.
23.25 Дев'ятка.
23.55 «Беноні та Роза». Художній телефільм. 1 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ». II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Вікно в Росію.
8.50 Ретро. Л. Миров та М. Новицький.
9.30 Музичний екзамен № 2.
11.10 «Незвичайна виставка». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Козирна дама.
15.30 «Дитячі мрії». Прем'єра фільму (Франція). 14 серія.
16.00 Християнська програма. «Зберегти себе».
16.30 Там-там-новини.
16.45 Т.Ін.Ко.
17.00 ТрансРосефір.
17.45 М-трест.
18.00 Київська панорама.
18.20 Телебіржа інформує.
18.30 «Ганнині квіти». Український національний гобелен.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 «Санта-Барбара». 65 серія.
20.20 Прем'єра телефільму «СРСР — США: велика гра». Фільм 2. (Франція—Іспанія).
21.25 Концерт духовної музики.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 Розповідь про неспокій. М. Грушевський.
23.10 Музична програма за участю майстрів мистецтв України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.25 Мультфільм.
13.30 Худ. фільм «Час не чекає».
18.20 Мультфільм.
18.45 Худ. фільм «Знахар».
21.00 Музика.
21.15 Мультфільм.
21.30 Худ. фільм «Близнята».

ЧЕТВЕР

13 серпня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Ретрокінозал. Художній фільм «Юлька».
10.10 В. Зубицький. «Гей, мозаки». Вистава Київського дитячого музичного театру.
11.20 Мультфільм.
11.40 «В Умані, в Софіївці». Концертна програма.
12.30 УТН.
12.45 Українські музичні фестивалі.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.30 Романси П. І. Чайковського.
17.05 Дитяче музичне кафе. Подорож по Дніпру.
17.50 Документальний телефільм «Володимир зорав, Ярослав засіяв».
18.50 Співає «Галичанка».
19.00 УТН.
19.10 Телефільм «Коли в душі весна».
19.30 Нон-стоп рандеву.
20.30 Реклама.
20.35 Грає ансамбль «Камерата Таврика».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Хроніка МВС.
21.45 Молодіжна студія «Гарт».
23.45 УТН.
0.00 Комерційний баскетбольний турнір на призи фірми «Новотроніка».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 «Багаті теж плачуть».
9.50 Мультфільм.
9.55 Прем'єра художнього телефільму «Бажання співати». 3 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
13.10 Телемікст.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Мультфільми.
15.00 «Беноні та Роза». Художній телефільм. 2 серія.
16.00 «Добре, відмінно, чудово». Дитяча спортивна програма.
16.20 Дитячий музичний клуб.
17.00 Новини.
17.20 ...До шістнадцяти і старші.
18.00 «Багаті теж плачуть».
18.45 Підсумки XXV літніх Олімпійських Ігор.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телефільму «Бажання співати». 3 серія.
21.50 Честь маю... Розвідка. Передача 2.
22.20 «Подвійна гра». Музична програма. У перерві — Новини.
0.00 «Беноні та Роза». Художній телефільм. 2 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ». II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Час ділових людей.
7.50 «Острови чвар. Погляд з Японії». Частина 1.
8.20 Культура і ринок.
9.20 Дозвілля.
9.35 Програма «Ключ».
9.50 Фольклор. «Повитуха».
10.10 Мистецтво відображення.
10.40 Театральний роз'їзд.
11.50 «Санта-Барбара». 65 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Сигнал.
15.15 Мульти-пульти.
15.45 Пілігрим.
16.30 Там-там-новини.
16.45 Т.Ін.Ко
17.00 Бізнес і політика.
18.00 Парламентський вісник.
18.15 Київська панорама.
18.35 Телефільм «Хтось тут був».
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Кримінальні вісті.
19.45 Прем'єра багатосерійного телефільму «СРСР — США: велика гра». Фільм 3.
20.45 Концерт оперних виконавців України.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 Свічадо.
23.50 Телефото на згадку. Заслужений артист України В. Білоножко.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.30 Мультфільм.
13.50 Худ. фільм «Вершник без голови».
15.30 Музика.
19.40 Мультфільм.
20.00 Фільм «Втілення мрії». 8 серія.
20.25 Худ. фільм «Їхали в трамваї Ільф і Петров».
21.35 Музика.
21.50 Худ. фільм «Хамуссен».

П'ЯТНИЦЯ

14 серпня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Художній фільм «Білий птах з чорною відзнакою».
10.30 Документальний фільм «Народження українського німого кіно».
11.30 Т. Петриненко. «Сповідь».
12.35 УТН.
12.50 Короткометражний художній фільм «Посилка для Маргарет Тетчер».
13.30 Роде наш красний.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Джерельце.
16.50 Пошуки творчого обличчя. Студія «Укранімафільм».
17.55 Сад, город.
18.10 Співає Державний український народний хор ім. Г. Верьовки.
19.00 УТН.
19.10 Фільм-балет «Дон Жуан».
19.30 Дзвони Чорнобиля. Прогнозує Євген Яковлев.
20.15 «Кемел-трофі: український варіант». Відеофільм.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Віче.
22.55 УТН.
23.10 «Заньківчанські вечори».
0.10 Комерційний турнір з баскетболу на призи фірми «Новотроніка».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 «Багаті теж плачуть».
9.05 Документальні телефільми.
9.35 Мультфільм.
9.45 Прем'єра художнього телефільму «Бажання співати». 4 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
13.15 Бридж.
13.40 Бізнес-клас.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Подарунок меломану.
15.00 «Беноні та Роза». Художній телефільм. 3 серія.
15.50 Фільм — дітям.
17.00 Новини.
17.25 Людина і закон.
17.55 Прем'єра художнього телефільму «Пригоди чорного красунчика». 5 серія.
18.20 ТВ «Нева». Хто з нами?
18.40 Мультфільм.
18.50 «Поле чудес».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телефільму «Бажання співати». 4 серія.
21.55 Матадор.
23.20 Відпочивай.
23.35 Хіт-конвейєр. У перерві — Новини.
0.35 «Беноні та Роза». Художній фільм. 3 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ». II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Студія «Нота бене».
8.35 Дозвілля.
8.50 Телетеатр Росії.
10.20 Тема з варіаціями.
11.05 Мульти-пульти.
11.15 «Одинока жінка бажає познайомитися». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Телебіржа.
15.30 Мульти-пульти.
15.50 Телеасамблея.
16.00 Там-там-новини.
16.45 Т.Ін.Ко.
17.00 ТрансРосефір.
17.45 Панове-товариші.
18.00 Київська панорама.
18.20 М. Костомаров. «Мрія про слов'янську єдність».
19.00 Вісті.
19.20 Співає Є. Мірошниченко.
20.30 Прем'єра телефільму «СРСР — США: велика гра». Фільм 4. (Франція—Іспанія).
21.30 Мультфільм для дорослих.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 Кінозал «К-2»: «Дружина пішла». Художній фільм.
23.50 Документальний телефільм «Портрет».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.40—16.00 ТЕТ-А-ТЕТ.
13.40 Мультфільм.
14.00 Худ. фільм «Чорна стріла».
15.20 Музика.
19.35 Мультфільм.
19.45 Худ. фільм «Три тополі на Плющисі».
21.05 Музика.
21.20 Мультфільм.
21.30 Худ. фільм «Кінгсайз».

СУБОТА
15 серпня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Привіт, Маріє. VI відбірковий тур фестивалю української популярної музики.
9.15 «Маленька фея». Лялькова вистава.
10.00 Телефільм «Глибокий колодязь».
10.50 Доброго вам здоров'я. Материнство.
11.20 Музичний фільм «Маестро».
12.00 «Я люблю рок-н-рол». Спортивна програма.
12.30 УТН.
12.45 Літературна програма.
13.10 Мультфільм.
14.20 Живе слово. Харківське товариство «Спадщина».
14.55 Художній телефільм «Провінціалки».
16.25 «Відлуння Чорнобиля». Теленарис.
16.55 Мультфільми.
17.20 «Імені першого Президента України». М. Грушевському присвячується.
18.05 «Якось через чверть століття». Зустріч українських рок-музикантів різних поколінь.
18.45 УТН.
19.00 Чемпіонат України з футболу. «Таврія» — «Зоря МАЛС». 2 тайм.
19.45 Право. Телерадіоканал.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Художній фільм «Вавілон XX».
23.10 УТН.
23.25 Чемпіонат України з футболу. «Металіст» — «Чорноморець».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.30 Мультфільм.
7.45 У світі двигунів.
8.15 Прем'єра науково-популярного фільму «Музичні інструменти та їх історії».
8.45 Як досягти успіху.
9.00 Радіо «Труба».
9.30 Центр.
10.10 Бумеранг.
10.40 Музичний кіоск.
11.10 ЕХ. Екологічна хроніка.
11.25 Медицина для тебе.
12.05 Мультфільм.
12.20 Концерт Державного Кубанського козачого хору.
13.05 Студія «Око» представляє. (Про долю адмірала Колчака).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 «Портрет на тлі». В. Бєлов.
15.10 «Задзеркалля». Художній телефільм «Малий, але хвацький».
16.30 Пісні, народжені на землі Афганістану.
17.30 Брейн ринг.
18.25 Вперше на екрані. Художній фільм «Золотошукачі».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Відкриття VII телевізійного конкурсу молодих виконавців естрадної пісні «Ялта-92». У перерві — Новини.
23.55 Останній з палко закоханих. В. Зельдін.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.25 «Іркутськтелефільм» представляє...
8.15 Супермотокрос у Крилатському.
8.45 Дозвілля.
9.00 Програма «Здоров'я».
9.30 Світ спорту очима фірми «Жіллетт».
10.00 Плюс одинадцять.
12.00 Пілігрим.
13.00. Вісті.
13.20 Кінотеатр повторного фільму. «Семеро сміливих». Художній фільм.
14.50 «Бурда моден» пропонує...
15.20 Відкритий світ. «Шукачі мудрості». 90 років з дня народження М. Реріха.
16.40 Фарс-мажор.
17.10 Росія і світ.
17.40 Парламентський вісник.
17.55 Прем'єра телефільму «СРСР — США: велика гра». Фільм 5.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Київська панорама.
19.40 Кінозустрічі.
21.50 «Думи мої...».
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 «Турбаза «Вовча». Художній фільм.
23.50 Науково - популярний фільм із субтитрами «Дев'ять років з екстрасенсами». Фільм 1.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.05 Мультфільм.
15.35 Худ. фільм «Легенда про Тіля».
18.00 Співає Деміс Руссос.
19.00 Мультфільм.
19.10 Худ. фільм «Кінець агента».
20.40 Муз. пауза.
20.45 Худ. фільм «Зірка-80».

НЕДІЛЯ
16 серпня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Художній фільм «Вавілон XX».
11.10 Сторінки української симфонічної музики. І. Ричинський.
11.50 Відеофільм-вистава «Закси».
13.15 УТН.
13.30 «Чуєш, брате мій...».
14.10 Село і люди.
14.55 Зичимо щастя.
16.00 Маю честь.
16.55 Музичний фільм «Знову чую голос твій».
17.30 Свічадо: інтерв'ю з академіком Я. С. Яцковим. Альфа і омега. Живе слово.
19.00 УТН.
19.10 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» (Київ) — «Кремінь» (Кременчук). У перерві — телепрестайм.
20.45 Мультфільм.
21.15 ДНІПРО.
21.50 Артмайдан. Вступне слово. Камерний оркестр Івано-Франківської філармонії. Концерт капели «Думка».
23.40 УТН.
23.55 Телеспортарена.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Година сили духу.
7.00 Ритмічна гімнастика.
7.30 Тираж «Спортлото».
7.40 Творчість народів світу.
8.00 З ранку раненько.
8.40 Можливо все.
9.10 Ранкова зірка.
10.00 Мультфільми.
10.50 Портрети з легенди: Петро Лещенко, Оскар Строк.
11.50 Марафон-15.
12.20 Прем'єра документального телефільму «Індійський вибір російського барона».
13.05 Прем'єра документального телефільму з серіалу «Заповідники дикої природи». Фільм 11.
13.35 Прем'єра художнього телефільму з серіалу «Марк і Софі». Фільм 11.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Концерт.
14.50 Михайло Таль: вчора, сьогодні, завтра.
15.25 Клуб мандрівників.
16.15 Панорама.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Футбол. Товариська зустріч. Збірна Росії — збірна Мексики. 2 тайм.
18.50 Репортаж з міжнародного авіаційного свята.
19.00 Художній фільм «Підземелля відьом».
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уік-енд.
22.00 Міжнародне авіаційне свято.
23.00 Новини.
23.25 «Побачення біля роялю».

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Документальна панорама.
7.45 Джерела.
8.25 Хочете, вірте...
8.55 «Дивись на мене, як на рівного» І Міжнародний фестиваль інвалідів.
9.25 Програма «Ключ».
9.55 «Суперкнига». Мультфільм. 25 серія.
10.20 Спаси і сохрани.
10.50 Російська енциклопедія.
11.35 «Соловей». Художній фільм.
13.00 Вісті.
13.20 Надбання республіки.
13.40 У світі тварин.
14.40 Музичний фільм «Згадуючи Дягілєвські вечори».
16.10 Фант-лото «Надія».
17.30 Маленький концерт.
17.50 Прем'єра телефільму «СРСР — США: велика гра». Фільм 6.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 «Зміна долі». Художній фільм.
21.10 Телетеатр представляє «Чорне коло» за твором М. Костомарова «Сорок літ».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 Обличчям до столиці.
22.35 Науково - популярний телефільм із субтитрами «Дев'ять років з екстрасенсами». Фільм 2.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.00 Мультфільм.
15.15 Худ. фільм «Пригоди Квентіна Дорварда — стрільця королівської гвардії».
17.45 Мультфільм.
18.00 Худ. фільм «Стежкою безкорисливої любові».
19.20 Музика.
19.30 Худ. фільм «Оскар».
21.05 Музика.

НЕДІЛЯ
9 СЕРПНЯ

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 П. Чайковський. «Іоланта». Вистава Львівського театру опери та балету.
11.05 Ретрокінозал. Художній фільм «Юлька».
12.15 УТН.
12.30 Концерт вокального тріо «Троянда». (Канада).
13.00 Г. Тютюнник. «Коріння». Телевистава.
14.10 Прем'єра документального фільму «Народження музики».
14.30 Село і люди.
15.30 Мультфільм на замовлення.
16.30 Маю честь.
17.30 Свічадо.
19.00 УТН.
19.10 Телефільм «Хтось тут був».
19.30 Зичимо щастя.
20.30 Мультфільм.
21.00 Дніпро.
21.35 Художній фільм «Прокохання говорити не будемо».
23.05 УТН.
23.20 Співає народна артистка України Євгенія Мірошниченко.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Година сили духу.
7.00 XXV літні Олімпійські ігри. У перерві — Тираж «Спортлото».
9.00 З ранку раненько.
9.35 Можливо все.
10.05 Ранкова зірка.
10.55 Під знаком «Пі».
11.35 IX Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка».
12.00 XXV літні Олімпійські ігри.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Нове покоління вибирає. «Детектив ленд».
15.10 Клуб мандрівників.
16.00 Дж. Гершвін. Симфонічна картина «Поргі і Бесс».
16.20 Панорама.
17.00 XXV літні Олімпійські ігри.
18.00 Новини.
18.15 Уолт Дісней представляє.
19.05 Знайомтесь — кінопродюсери.
19.20 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Копальні царя Соломона». (США).
20.00 Підсумки.
21.45 Співає Роксана Бабаян.
22.35 Новини.
22.55 Урочиста церемонія закриття XXV літніх Олімпійських ігор.
0.45 «Єдиний мужчина». Художній телефільм. 2 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.25 Дозвілля.
7.40 Фольклор. Невідомі культури.
8.25 «Суперкнига». Мультфільм. 24 серія.
8.55 Програма «Ключ»: «Гроза 1812 року». Фільм 1.
9.25 Ати-бати...
9.55 XXV літні Олімпійські ігри. Щоденник Олімпіади. Бокс. (У перерві — Вісті. Спорт-шоу).
14.05 Телетеатр Росії. «У пошуках Софії». Частина 2.
14.50 «Крісловідступник Болдирев, або Розмова з держінспектором про сваволю влади».
15.15 «Капітан Каталкін та інші». Шоу Олександра Буйнова.
16.10 Співає Павло Зібров.
16.30 Від міста до міста.
18.10 Обличчям до столиці.
18.25 XXV літні Олімпійські ігри. Водне поло. Марафон (чоловіки). Кінний спорт. (У перерві: реклама, вісті, свято кожен день).
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Спорт-шоу.
22.25 «Бал. Під час чи вчасно?».
22.45 Мультфільм для дорослих.
22.55 Закриття XXV літніх Олімпійських ігор.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 447.500

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Зам. 0311150.
1 2 3 4 5 6 7 8 9